Ազգ
Azg
armenian daily
7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1995 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 214 (968)

Թուրքիան զորք է կուտակում Հայաստանի եւ Վրաստանի սահմանների դիմաց

Թուրքական թերթերի համաձայն, ինչպես վկայում է «Ժամանակ» օրաթերթը, Անկարան որոշել է զորք կուտակել արեւելյան սահմանների երկայնքով, Հայաստանի եւ Վրաստանի հետ սահմանային գոտում: Այդ որոշման դրդապատճառ նկատվում գենքերի կրճատման պայմանագրի վերաբերյալ Թուրքիայի եւ Ռուսաստանի միջեւ առկա տարաձայնությունն է: Ըստ Անկարայի, Մոսկվան մերժում է այս տարածաշրջանում կիրառել 30 երկրների միջեւ 1990 թ.-ին ստորագրված պայմանագիրը, որը նախատեսում է զորքերի եւ մի շարք զինատեսակների կրճատում: Թուրքական թերթերը զանգվածում են, որ Ռուսաստանն իր զորքը կրճատել է Նորվեգիայի սահմանում, որը նույնպես ՆԱՏՕ-ի արտաքին սահմանների մաս է կազմում, սակայն մերժում է նույնն անել Թուրքիայի դիմաց: Ռուսաստանի ցամաքային զորքերի հրամանատար գեներալ Վլադիմիր Սեմյոնովի կողմից մի քանի օր առաջ «Իզվեստիա» գործակալությանը արված հայտարարությունը կովկասյան սահմանի վրա զորքերի կրճատում չկատարելու մասին հիմք է ծառայել Անկարայի այդ քայլի համար, գրել են թուրքական թերթերը: ■

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Խառը արդյունքներ, բայց գոհացուցիչ առաջընթաց ԱՊՀ վարչապետների մոսկովյան խորհրդաժողովում

ՄՈՍԿՎԱ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ: Այսօր առավոտյան ժամը 10-ին Ռուսաստանի Դաշնության վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի ներածական խոսքով Մոսկվայի «Պրեզիդենտ» հյուրանոցի կոնֆերանսների դահլիճում բացվեց ԱՊՀ երկրների կառավարությունների պետերի խորհրդաժողովը, 21-րդը՝ 3 տարվա ընթացքում: Օրակարգում ընդգրկված էին ավելի քան 20 հարցեր, որոնցից ոմանք հույժ կարեւոր 12 անկախ երկրների միջեւ տնտեսական, առեւտրային, ռազմական, հետեւաբար նաեւ քաղաքական համագործակցության տեսակետից: Քննարկման եւ համաձայնության դեպքում ստորագրման էին ներկայացված քաղաքացիական օդանավորդության ասպարեզում համագործակցության եւ արդիականացման, օդային պաշտպանության եւ ռազմական տեխնիկայի արտադրության եւ փոխօգնության, սահմանապահ զորքերի համար կադրերի պատրաստման, ներքին առեւտրատնտեսական վիճակագրությունների փոխանակման, մաքսային միասնական դաշտ ստեղծելու, գիտատեխնոլոգիական պոտենցիալի պահպանման ու զարգացման մարզում համաձայնեցված քաղաքականություն վարելու, համագործակցության անդամ երկրների միջեւ լրատվական միասնական տարածքի հայեցակետի մշակման եւ պետական լրատվական գործակալությունների միջեւ ղեկավար խորհուրդ ստեղծելու ու այլ հարցեր: Օրակարգ էր մտել նաեւ, Ռուսաստանի եւ Հայաստանի նախաձեռնությամբ, բնական գազի տարանցիկ փոխադրության, դրա անարգել առաքումը ապահովելու եւ գազամուղի պահպանման հարցը, որը, հասկանալի է, անչափ կարեւոր էր մեր երկրի համար: Հայաստանի պատվիրակությունը, որը վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի գլխավորությամբ Մոսկվա էր ժամանել նախորդ երեկոյան, բնականաբար մեծ շահագրգռվածությամբ էր մասնակցում նիստին: Փաստորեն, արծարծվող հարցերից շատերն անմիջականորեն կապ ունեին Հայաստանի ոչ միայն կենսագործունեության, այլեւ ապագայի հետ:

Շար. էջ 3

Նախագահական ուղղումներ ԱԺ կանոնակարգում եւ քաղաքացիության օրենքում

ՆԱԻՐԱ ՄԱՐՏՕՅԱՆ

ԱԺ-ի նոյեմբերի 6-ի նիստում քննարկվեցին եւ ընդունվեցին ԱԺ կանոնակարգին եւ ՀՀ քաղաքացիության մասին ՀՀ օրենքին առնչվող ՀՀ նախագահի առարկությունները ու առաջարկությունները: Դրանք հիմնականում խմբագրական փոփոխություններ էին, մոտավորապես այսպիսի. օրինակ, «Կանոնակարգի 12 հոդվածի 4-րդ մասում «հերթականություն» բառը փոխարինել «հաջորդականություն» բառով» կամ «37 հոդվածի առաջին մասում «Ուրբաթը» բառը փոխարինել «Ուրբաթ օրը» բառերով»: Սակայն որոշակի առարկությունների տեղիք տվեց նախագահի առաջարկած այն փոփոխությունը, ըստ որի Կանոնակարգի համապատասխան գլխից հանվում են «եւ դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի» բառերը: ԱԺ-ի ընդդիմադիր թեւն այն տեսակետը հայտնեց, որ այդ փոփոխությամբ ՀՀ նախագահն ըստ էության ԱԺ գործունեության ոլորտները սահմանափակում է, զրկելով պատգամավորներին դրամավարկային քաղաքականության վրա որեւէ ազդեցություն ունենալուց: Այդ առարկությունից հետո տեւական մի ժամանակահատված ԱԺ-ն քննարկում էր Ազգային ժողով-կառավարություն-կենտրոնական բանկ փոխհարաբերությունները: Այդ քննարկումներից պարզ դարձավ, որ վերոհիշյալ փոխհարաբերություններում կան նրբին շերտեր, որոնք իրականացվող տնտեսական քաղաքականության մեջ առանձնապես աչքի չեն զարնում, սակայն այդ նույն քաղաքականության մշակման մեջ որոշակիորեն «եղանակ են ստեղծում»: Միաժամանակ Ազգային ժողով-կառավարություն-կենտրոնական բանկ փոխհարաբերությունները կրում են նաեւ անձնավորված բնույթ: ԱԺ-ն հանրապետության դրամավարկային քաղաքականության մասնակից լինելու համար պայքար չմղեց:

Շար. էջ 2

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Ռաբինի սպանությունը մթագնեց խաղաղությունը Մերձավոր Արեւելքում

Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը բազմաթիվ այլ երկրների ղեկավարների հետ մասնակցեց Իսրայելի վարչապետի հուղարկավորությանը

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, BBC, «ՓԱՍՏ», «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Երկուշաբթի հետմիջօրեին, ժամը 15-ին, Երուսաղեմի մոտ գտնվող Հերցել բլուրի վրա գտնվող դամբարանում, որտեղ հանգչում են Իսրայելի նշանավոր մարդկանցից շատերի աճյունները, հողին հանձնվեց Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինի մարմինը: Վերջին հրաժեշտը տալու համար Իսրայել էին ժամանել ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնը, Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը, որ ներկայացնում էր հիվանդանոցում գտնվող նախագահ Բորիս Ելցինին, Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլը, Անգլիայի վարչապետ Ջոն Մեյջորը, Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը, Հորդանանի Հուսեյն թագավորը եւ ուրիշներ:

Հուղարկավորությանը մասնակցում էր նաեւ Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, որ առավոտյան թռիչքով Իսրայել էր ժամանել արտգործնախարար Վահան Փափազյանի եւ իր աշխատակազմի ղեկավար Շահեն Կարամանուկյանի ուղեկցությամբ: Իր ցավակցությունն էր հայտնել, բայց հուղարկավորությանը չէր մասնակցում Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության նախագահ Յասեր Արաֆաթը, տեղում անտեղի կրքեր չբորբոքելու մտահոգությամբ:

Ինչպես հայտնի է, վարչապետ Ռաբինն սպանվել էր շաբաթ գիշեր, Թել Ավիվում արաբ-իսրայելական խաղաղության գործընթացին նվիրված 100 հազարանոց հանրահավաքի ընթացքում: Մարդասպանը Թել Ավիվի համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետի ուսանող Իգալ Ամիրը, 73-ամյա վարչապետի վրա դիմահար կրակել էր 3 անգամ, «Շին բեթ» հատուկ ծառայության թիկնապահների անզոր հայացքի առաջ: Առաջին իսկ հարցաքննության ժամանակ, աջծայրահեղական «Վերածնունդ» կազմակերպության անդամ մարդասպանը հայտարարեց, թե ինքը գործել է Աստծու հրամանով եւ թե կսպաներ նաեւ արտգործնախարար Շիմոն Պերեսին, եթե վերջինն այդ պահին այնտեղ լիներ: Նա հայտարարեց, թե ինքը գործել է միայնակ,

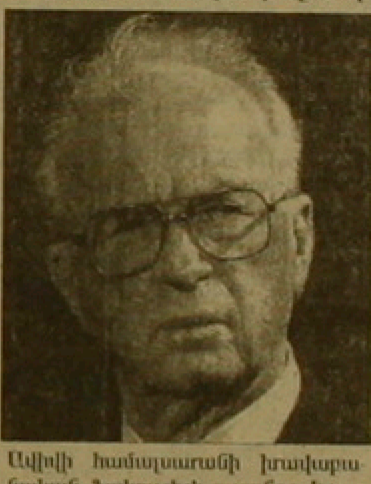

ինչն ավելի ուշ կրկնեց նաեւ արաբ-իսրայելական հաշտությանը կտրուկ հակառակորդ եւ Ռաբինի Աշխատավորական կուսակցության մրցակից «Լիկուդ» համախմբումը, որը հայտարարեց, թե քաղաքական պայքարը պետք է մղել միայն ընտրական տեղամասում եւ թե Իսրայելի ժողովրդավարության համար անընդունելի է քաղաքական սպանությունը: Այնուհանդերձ, իսրայելական մամուլը նոյեմբերի 5-ին գրեց. «Մեր ժողովրդավարությունը, որով հպարտանում էինք, այս սպանությունից հետո այլեւս չի կարող նույնը լինել»: Տեղական եւ միջազգային շրջանակներում Ռաբինի սպանությունը հարցադրումներ առաջադրեց դեռեւս խաղաղության առնված քայլերի հուսալիության վերաբերյալ, ներառյալ Արեւմտյան ափից հրեական զորքի դուրսբերումը: 1967 թ. պատերազմին արաբների ձեռքից Արեւմտյան ափը գրաված զորքի հրամանատար Ռաբինը շատերի աչքում այն միակ անձն էր, որը կարող էր դրանք վերադարձնել խաղաղության դիմաց:

Նախագահ Էզեր Վայցմանի որոշմամբ վարչապետի պաշտոնակատար դարձավ հանգուցյալ վարչապետի երկարամյա մրցակից Շիմոն Պերեսը, որը կփորձի կազմել կոալիցիոն նոր կառավարություն, «Կնեսեթ» խորհրդարանում Աշխատավորական կուսակցության ունեցած 1 ձայնի առավելության վրա: ■

Շեւարդնաձեն ընտրվեց Վրաստանի նախագահ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Նոյեմբերի 5-ին Վրաստանում անցան նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունները: Նոյեմբերի 6-ի առավոտյան ժամը 9-ի տվյալներով, ընտրություններին մասնակցել է քվեարկության իրավունք ունեցողների 72 տոկոսը, այսինքն մոտ 1 մլն 900 հազար մարդ: Նախնական արդյունքով, կարելի է արձանագրել, որ երկրի նախագահ է ընտրվել Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Ընտրությունների վերջնական արդյունքները կամփոփվեն առաջիկա մեկ շաբաթում:

Շար. նաեւ էջ 5

Ատոմակայանը առայժմ չի բարելավի էներգամատակարարումը

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏՕՅԱՆ

Նոյեմբերի 5-ին, ժամը 17.30-ին հայկական ատոմակայանը տվեց էլեկտրաէներգիայի առաջին կիլովատները, այս մասին ասված է ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայության տարածած հաղորդագրության մեջ: Դա տեղի ունեցավ այն բանից հետո, երբ երկրորդ էներգաբլոկի երկու տուրբոգեներատորներից մեկը միացվեց հանրապետության էլեկտրաէներգետիկ համակարգին: Ներկայումս գեներատորն աշխատում է 50 մգվտ հզորությամբ, որն ըստ հզորության հավաքման գրաֆիկի, աստիճանաբար կբարձրացվի: Զուգահեռաբար տարվում են թրթռակարգաբերման աշխատանքներ: Միաժամանակ ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունից հայտնի դարձավ, որ երեկ, ժամը 8-ի տվյալներով, ատոմակայանի բողարկած էլեկտրաէներգիայի հզորությունը կազմել է 80 մգվտ: Այդուհանդերձ, ատոմակայանի աշխատանքն առայժմ չի նպաստի բնակչության էներգամատակարարման վիճակի բարելավմանը, քանի որ բողարկված կիլովատները կազմում են ՀԱԷԿ-ի մեկ էներգաբլոկի ընդամենը 20 տոկոսը: Հիշեցնենք, որ 1 էներգաբլոկի նախագծային հզորությունը կազմում է 407,5 մգվտ: Իսկ կանգնեցնելուց առաջ այն տալիս էր 440 մգվտ հզորությամբ էլեկտրաէներգիա: Ավելացնենք նաեւ, որ ներկայումս ատոմակայանը փորձնականորեն միացված է հանրապետության էներգացանցին 2-րդ էներգաբլոկի բոլոր հանգույցների աշխատանքների կանոնավորությունը ստուգելու նպատակով: Ըստ աշխատակարգի, նախատեսված է թերություններ հայտնաբերելու դեպքում (ինչը միանգամայն բնական է կայանի վեցամյա դադարից հետո), մեկ շաբաթով դադարեցնել գործարկման աշխատանքները, վերացնել հնարավոր թերությունները, աշխատանքային գործընթացները հասցնել նորմատիվային սահմանների եւ այնուհետեւ վերջնականապես բողարկել: Մասնագետների դիտմամբ, ատոմակայանի գործարկման ընթացքը կասեցնելը կապված չի լինի մեծ բարդությունների հետ: Թերությունների բացակայության դեպքում այդպիսի խնդիր չի առաջանա:

Բանակցությունները առանց Թուջմանի

ԱՄՆ-ի Օհայո նահանգում շարունակվում են Բոսնիայի հակամարտությանը նվիրված բանակցությունները, որին մասնակցում են Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչն ու Բոսնիայի նախագահ Իզեթբեգովիչը: Խորվաթիայի նախագահ Թուջմանը ժամանակավորապես լքեց իր պատվիրակներին, մասնակցելու ընտրություններում հաղթանակ տարած Դեմոկրատական միության կողմից Խորվաթիայում ձեւավորվող կառավարության կազմավորմանը, որից հետո կվերադառնա ԱՄՆ: Միլոշեւիչն ու Իզեթբեգովիչը քննարկեցին Բոսնիայի սահմանադրության, ընտրությունների նախագծերը եւ հակամարտության գոտուց ռազմական ստորաբաժանումների հետքաշման հարցը: Ինչպես նշում են դիտորդները, ԱՄՆ-ին մեծ անհանգստություն է պատճառում Արեւելյան Սլավոնիայի հարցում Խորվաթիայի բռնած դիրքորոշումը, որը սպառնում է ռազմական ուժի շնորհիվ իրեն ենթարկել սերբական այդ տարածքը: Ամերիկյան իշխանությունները զգուշացրել են Թուջմանին, որ կդիմեն համապատասխան միջոցների, թույլ չտալու ռազմական գործողությունների վերսկսումը Բոսնիայում:

Վ. Ա.

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Լեռնային Ղարաբաղի պատվիրակությունը մեկնեց Մոսկվա

[illegible]

Սեփ. թղթակից, Ստեփանակերտ

Նոյեմբերի 5-ին Մոսկվա է մեկնել ԼՂՀ պաշտոնական պատվիրակությունը հանրապետության արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանի գլխավորությամբ: Ինչպես հայտնի է, նոյեմբերի 6-11-ը Ռուսաստանի մայրաքաղաքում վերսկսվել է ադրբեջանա-ղարաբաղյան բանակցությունների հերթական փուլը, որի ընթացքում հակամարտ կողմերի ներկայացուցիչները կշարունակեն միջնորդների կողմից մշակված քաղաքական մեծ համաձայնագրի առանցքային հարցերում Ադրբեջանի եւ ԼՂՀ դիրքորոշումների քննարկումները: Հայտնի է նաեւ, որ այսօրվա դրությամբ կողմերն արդեն համաձայնեցրել են ստորագրելիք պայմանագրի գրեթե 80 տոկոսը, սակայն Արկադի Ղուկասյանի խոսքով, համաձայնագրի մնացած 20 տոկոսը փաստաթղթի ամենադժվար հատվածն է, որը պետք է համաձայնեցվի մինչեւ դեկտեմբերի սկիզբը, երբ Բուդապեշտում կբացվի ԵԱՀԿ նախարարների խորհրդի նիստը: Արտգործնախարարի վկայությամբ, կողմերը ոչ մի կետում չեն կարողանում հաջողությամբ հանգել նախապես ԼՂՀ կարգավիճակի կամ նրա հիմնական տարրերի, հանրապետության անվտանգության, տարածքների, գաղթականների վերադարձման, հաղորդակցության ուղիների ապաշրջափակման, ԼՂՀ բնակիչների քաղաքացիության եւ մի շարք այլ հանգուցային հարցերի քննարկման ընթացքում: Ղուկասյանի կարծիքով, հակամարտ կողմերի ներկայացուցիչները ընդհանուր մոտեցել են այն փուլին, երբ պայմանագրի յուրաքանչյուր բառի համաձայնեցումը դառնում է ավելի ու ավելի դժվար:

Շար. էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ՏԵՂԱԿԱՆ**

ՓՈՔՐԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Ազատամարտիկ Կարեն Մանվելյանի հիշատակին

Կիրակի օրը, Երեւանի Մանկապատանեկան ստեղծագործության կենտրոնի նորաստեղծ հայ ազատամարտիկների փառքի թանգարանում տեղի ունեցավ մեր զոհված ազատամարտիկներից մեկին՝ Կարեն Մանվելյանին նվիրված հիշատակի հանդիսությունը եւ կիսանդրու բացման արարողությունը: Բացի ազատամարտիկի մորից եւ մյուս հարազատներից, հանդիսությանը ներկա էին 1992 թ. նոյեմբերի 5-ին զոհ-

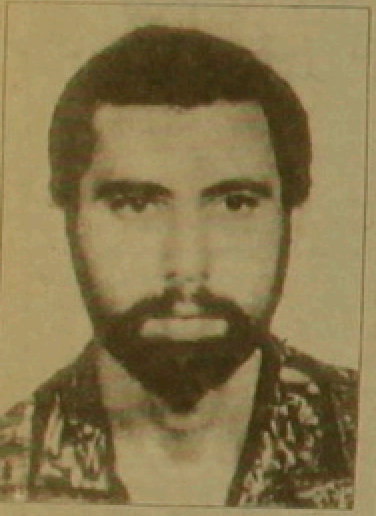

ված մարտիկի ընկերները, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության եւ ՀՌԱԿ Արծենական ակումբի անդամներ՝ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի գլխավորությամբ: Հանդիսության առթիվ հուզիչ խոսք ասաց թանգարանի հիմնադիր տնօրեն Սուսաննա Հակոբյանը, որը ներկայացրեց նաեւ 1966 թ.-ին ծնված ազատամարտիկի հակիրճ կենսագրությունը՝ Երեւանի թիվ 165 դպրոց, ապա ուսանողություն, ՀՌԱԿ Արծենական ակումբի հիմնադրման մասնակից, կամավոր մեկնում Ղարաբաղ, Կրասնոսելսկի Վահան գյուղի պաշտպանության մարտեր, ապա Գորիս-Լաչին ճանապարհի ազատագրում, մինչեւ անհավասար մարտի ընթացքում նահատակում: «Այստեղ արցունք չենք թափում, այստեղ փառքի եւ հպարտության թանգարան է», ասաց տիկին Սուսաննան: Այնուհետեւ, հայրենիքի կանչին անձնազոհությամբ պատասխանելու, իրենց նահատակ զաղափարակից ընկերոջ ուղին հետեւելու խոսք ասեց ՀՌԱԿ Արծենական ակումբի ատենապետ Հովհաննես Հովյանը: Խոսեցին նաեւ ազատամարտիկի հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչուհին եւ ուրիշներ, որից հետո տիկին Ամալյա Մանվելյանը վերցրեց իր որդու կիսանդրու վրայից քողը, մինչ թիվ 165 դպրոցի երգչախումբը թնդացնում էր ազգային ազատագրական պայքարի երգեր: ■

ՄԻՋԿՈՌԱՎԱՐԱԿԱՆ

Նոյեմբերի 4-ին, ընդունելությունների տանը Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանը, էկոնոմիկայի նախարար Անդրանիկ Անդրեասյանը եւ Ֆրանսիայի եվրոպական գործերով պատգամավոր նախարար Միշել Բառնյեն ստորագրեցին միջկառավարական երկու համաձայնագիր, որոնցից առաջինը մշակութային, գիտական եւ տեխնիկական համագործակցության վերաբերյալ, Հայաստանի հարաբերությունների ամրապնդմանը: Մասնավորապես, Հայաստանը տարեկերջին հրավիրյալի հատուկ կարգավիճակով կարող է մասնակցել Եվրամիության աշխատանքներին:

Լինելով բնապահպանության հարցերի մասնագետ, նախարար Միշել Բառնյեն խոսեց նաեւ հայկական ատոմակայանի վերաբացման եւ դրա հետ կապված անվտանգության խնդիրների մասին:

Ստորագրված կարեւոր ծերդումների մասին համաձայնագիրը թույլ կտա մասնակցել Հայաստանի տնտեսության եւ հատկապես արդյունաբերության զարգացման ընթացքին: Այս խնդրում ֆրանսիացի նախարարը կարեւորեց Հայաստանի գիտական ներուժի դերը: Իսկ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը ավելացրեց, թե հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները չպետք է սահմանափակվեն մարդասիրական օգնությամբ,

Ֆրանսիան հաջակերում է Ղարաբաղի խնդրի խաղաղական լուծումը

Հայ-ֆրանսիական հարաբերություններում թույլ են տնտեսական կապերը

իսկ երկրորդը կարեւոր ծերդումների խրախուսման եւ փոխադարձ պաշտպանության: Գնահատելով հայ-ֆրանսիական հարաբերությունների զարգացման ընթացքը, Ֆրանսիայի նախարարը նշեց, թե դրանց հիմքում ընկած են խոր մշակութային ու պատմական կապերը:

Կարեւորելով Ժակ Շիրակի նախագահ ընտրվելուց հետո իր գլխավորած առաջին պաշտոնական պատվիրակության այցը Երեւան, պրն. Բառնյեն տեղեկացրեց, թե որոշել է եւս 1 մլն ֆրանկ հատկացնել Գյումրիի ֆրանսիական դպրոցի կառուցմանը, որի համար նախկինում տրամադրվել էր 8.5 մլն ֆրանկ:

Նախարարը հայտնեց նաեւ, որ նախատեսվում է մանկական հիվանդությունների կանխարգելման կենտրոն բացել Վանաձորում: Անդրադառնալով հայ-ֆրանսիական համագործակցությանը միջազգային ասպարեզում, պրն. Բառնյեն նշեց, թե Ֆրանսիան կաջակցի Եվրամիության կառույցների հետ

Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե որոնք են Ղարաբաղի հարցում հայկական կողմին իր հայտնած մտահոգությունները, նախարարը նշեց, թե իրենք մտահոգված են ողջ տարածաշրջանի կայունությամբ եւ հետեւում են այստեղ կատարվող իրադարձություններին: Նշելով, որ ինքը զոհ է 17-ամյա զինադադարից, նախարար Բառնյեն փաստեց, որ կողմերը պատրաստ են խնդրի լուծումը գտնել բանակցությունների միջոցով: Ֆրանսիան իր հերթին կփաջալերի խաղաղական լուծման շուրջ տարվող բոլոր բանակցությունները, բայց ընդունելով տարածքային ամբողջականության եւ Ղարաբաղի բոլոր հայերի անվտանգության, ինչպես նաեւ խաղաղ ապահ ուժերի տեղակայման սկզբունքները: Մեր այն հարցին, թե այսօրվա դրությամբ երկու երկրների կապերի զարգացման մեջ ինչն է պակասում, նախարար Բառնյեն անկեղծորեն պատասխանեց, որ շատ թույլ է զարգանում տնտեսական համագործակցությունը: Նա նշեց, որ Հայաստանին ցույց տրվող օգնու-

թյան հարաբերությունների հիմնական խոչընդոտները կապված են տարածաշրջանային խնդիրների ոչ ամբողջական կարգավորման, ինչպես նաեւ Ֆրանսիայի հետ ուղիղ կապ չունենալու հետ: Նա այն համոզմունքը հայտնեց, որ ուղիղ կապի գոյության դեպքում այդ հարաբերություններն ավելի բովանդակալից կլինեն:

Վահան Փափազյանը նշեց նաեւ, որ վերջին 2-3 տարիների ընթացքում շատ բան է արվել այդ հարաբերությունների զարգացման տեսանկյունից, նշելով, որ այդ ընթացքում ստեղծվել է երկկողմ հարաբերությունների իրական հիմքը:

Վերջում պրն. Բառնյեն հայտարարեց, թե Ֆրանսիան կաջակցի Հայաստանին ֆրանկոֆոն երկրների շարքն անցնելու հարցում, բայց նաեւ Հայաստանը պետք է ապացուցի, որ պատրաստ է դրան, զարգացնի ֆրանսերենի տարածումը, այլ խոսքով՝ անդամությունը ինքնանպատակ չպետք է լինի:

ՏԱԳՈՐ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Ջերմուկի ՀԷԿ-ը կբավարարի քաղաքի էներգետիկ պահանջարկի 40 տոկոսը

1952 թ. Ջերմուկ քաղաքում կառուցվեց 300 կվտ հզորությամբ տեղական նշանակության ՀԷԿ, որը, սակայն, 70-ական թվականներին, երբ հանրապետության էներգահամակարգը բավականին զարգացած էր, եւ փոքր ՀԷԿ-երի կարիքը չկար, փակվեց: Վերջերս ֆրանսահայ «Էներգիա Հայաստանին» կազմակերպության (որը «7-ը դեկտեմբերի» կազմակերպության մասնաճյուղն է) ֆինանսավորմամբ եւ Հայաստանի էներգետիկների աշխատանքի շնորհիվ ՀԷԿ-ը վերստին շահագործման հանձնվեց, այս անգամ 500 կվտ (0,5 մգվտ) հզորությամբ: Այն կբավարարի Ջերմուկ քաղաքի էներգետիկ պահանջարկի մոտ 40 տոկոսը: Ավելացնենք, որ «Էներգիա Հայաստանին» կազմակերպությունը Հայաստանի տարբեր շրջաններում վերականգնել է 9 փոքր ՀԷԿ, որոնք հանրապետության էներգացանցին ավելացրել են 14 մգվտ հզորությամբ էլեկտրաէներգիա: Գ. Մ.

ԵՐԵՎԱՆ

ՀՅԴ-ն մտադիր չէ լքել իր դիրքերը

Նոյեմբերի 4-ին Կինոյի տան դահլիճում Հայ հեղափոխական դաշնակցությունը նշեց իր 105-րդ հոբելյանը: ՀՅԴ անդամ Հովսեփ Աղաջանյանը Հայ մտավորականների միության անունից ողջունեց այդ տարեդարձը, պատմական գիտությունների թեկնածու Լեւոն Մկրտչյանը ներկայացրեց կուսակցության 105-ամյա պատմության ընթացքում գրեթե անփոփոխ մնացած ազգային գաղափարախոսական առանցքը: Ասվեց, որ Դաշնակցությունն իր ստեղծման պահից տեր է կանգնել ժողովրդի կենաց եւ մահու պայքարին, իր ուժերը նվիրել սեփական հայրենիքում հայ պետականության ստեղծմանը եւ այդ պետականության պահպանմանը: 1918-20 թթ. պետության կառույցներում ներդրված սաղմերը հետագայում եւս՝ խորհրդային պետության օրոք, շարունակեցին նպաստել Հայաստանի, որպես կառավարման ինքնուրույն միավորի, գոյատեւմանը:

ՀՅԴ մուտքը Արցախյան ազատամարտ, որ միաժամանակ դարձավ դեպի երկիր վերադարձի սկիզբը, հիմք դրեց ՀՅԴ պատմության վճռական փուլին: Անժխտելի համարվեց ՀՅԴ ներդրումը Արցախյան պետականության ստեղծման եւ պաշտպանության գործում, նշվեց, որ մինչեւ ՀՅԴ պաշտոնական մուտքը Հայաստան 1990-ին, հայրենիք էր վերադարձել Դաշնակցության լեգենդը, որի ամբողջ ծանրությունը դրվեց կուսակցության հայաստանյան կառույցի վրա: ՀՅԴ լավագույն ուժերը հոսում էին Արցախ, եւ հայաստանյան կառույցը դրանից տուժում էր: Այդ պայմաններում, բնականաբար, եղան սխալներ եւ վրիպումներ, որոնցից մեկը համարվեց իշխանությունների նկատմամբ տեւական հակամարտության տուրք տալը:

Լեւոն Մկրտչյանը հերքեց Դաշնակցությանը ներկայացվող այն մեղադրանքը, թե ՀՅԴ-ն պատերազմի կուսակցություն է, նշելով, որ դեռեւս 18-20 թթ. կուսակցությունն ապացուցել է, որ առաջնորդվում է ողջամտության դիրքերից:

«Արցախյան պատերազմում նվաճված հաջողությունները ընդամենը սկիզբ են հայ ժողովրդի անցնելիք երկարատեւ ճանապարհի, եւ հենց դրա համար էլ ՀՅԴ-ն պետք է մնա եւ գործի Հայաստանում», ասաց բանախոսը:

Երեկոն եզրափակեց «Գեղարդ» պարի խմբի համերգը, որին մասնակցեցին նաեւ երգիչներ եւ ասմունքողներ: Լ. Գ.

Նախագահական ուղղումներ ԱԺ կանոնակարգում եւ քաղաքացիության օրենքում

Սկիզբը էջ 1

Մանավանդ որ երկույթ ունեցող փարչապետն ու ՀՀ փոխնախագահը պատգամավորներին համոզեցին, որ նրանց իրավասությունները այդ փոփոխությամբ չեն սահմանափակվում: Իսկ վարչապետը «ձեռքի հետ» կատարեց ԱԺ-ի եւ ԿԲ-ի գործառույթների սահմանազատում, նշելով, որ ԿԲ-ի հիմնական գործառույթը դրամաշրջանառության կարգավորումն է:

Քննարկումների արդյունքում պատգամավորները հասան նրան, որ կարողացան կանոնակարգել եւ հաստատել այն ձեւակերպմամբ, ըստ որի մինչեւ ԱԺ-ում ներքական բյուջետային տարվա եւ ծրագրի մասին քննարկումները կառավարությունը հանդես է գալիս նախորդ բյուջետային տարվա մասին հաշվետվությամբ: Դրանով փաստորեն քննարկվում է ոչ միայն բյուջեն եւ ծրագիրը, այլեւ նախորդ տարվա բյուջեի կատարման արդյունքները:

Առաջարկվող փոփոխությունների առթիվ երկույթ ունեցող պատգամավորներից Արշակ Սադոյանը եւ Շավարշ Քոչարյանն իրենց խոսքն ավարտում էին, նշելով, որ Սահմանադրության հանրաքվեի արդյունքները կեղծված են: ԱԺՄ-ի պատգամավորների այս խոսքերը, որ այդ դեպքերում քաղաքական որեւէ ինչպիսություն կարող էին ունենալ, Ազգային ժողովի միազիծ եւ միակուսակցական մթնոլորտում ընդամենը «խայթոցների» տպավորություն էին թողնում, քանի որ խիստ աններդաշնակ էին ընդհանուր մթնոլորտին:

Սակայն «Հանրապետություն» միավորման պատգամավորները վրդովվում են աններեան խոսք կասկածից, որն առնչվում է Սահմանադրության հանրաքվեի արդյունքներին: Նրանցից մեկն, օրինակ, խոսք են դարձած տոնայնությամբ նկատեց. «Ինչ է մնում, որ Քվեբեկի հանրաքվեն էլ կասկածի տակ դնենք»:

Սակայն Քվեբեկի անկախության մասին ԱԺ-ի ընդդիմությունը գերադասեց իր տեսակետներն առայժմ չհրապարակել:

Երեկ ԱԺ-ն փոփոխություններ կատարեց նաեւ ՀՀ քաղաքացիության մասին ՀՀ օրենքում, ըստ նախագահի առաջարկությունների:

ԱԺ-ի նոյեմբերի 8-ի նիստում վավերացվեցին մի շարք միջազգային համաձայնագրեր եւ կոնվենցիաներ:

Լեռնային Ղարաբաղի պատվիրակությունը մեկնեց Մոսկվա

Սկիզբը էջ 1

«Բոլորը գտնում են, որ ԼՂՀ-ն որպես հաղթանակած կողմ, պետք է առաջինը գնա զիջումների, նշեց Ղուկասյանը, մինչդեռ Ստեփանակերտի քաղաքական փորձագետները գտնում են, որ Ղարաբաղն արդեն գնացել է զիջումների, պայմանավորվելով, որ ԼՂՀ վերջնական կարգավիճակը կորոշվի Մինսկի խորհրդաժողովում: Այդ պայմանավորվածությունը, ըստ նույն աղբյուրների, ամենեւին չի բացառում ԼՂՀ ժամանակավոր կարգավիճակի հաստատումը, որը կդառնա վերջնական պատկերի հիմնական տարերը: Փորձագետները համոզված են, որ ներկայումս զիջման գնալու հերթը Ադրբեջանինն է, որը շարունակում է չհիմնավորված պահանջներ ներկայացնել Ղարաբաղյան կողմին: Ադրբեջանական դիվանագետները վերջ ի վերջո պետք է հասկանան պատասխան տան այն հարցին, թե մինչեւ ինչ սահմաններ պետք է հետ քաշվեն ԼՂՀ զինված ուժերը: Քանի որ մի կողմից պաշտոնական Բաքուն պահանջում է դուրս բերել ղարաբաղյան զորքերը վերահսկվող տարածքներից, իսկ մյուս կողմից չի ցանկանում նշել, թե մինչեւ ուր պետք է հետ քաշվեն դրանք: Ադրբեջանական պատվիրակության խոստովանական վերաբերմունքն այդ հարցի նկատմամբ փորձագետների կարծիքով միանգամայն հասկանալի է, քանի որ տվյալ դեպքում կողմերը նորից վերադառնում են սահմանների խնդրին, որը սերտորեն շաղկապված է ԼՂՀ կարգավիճակի հստակեցման հիմնահարցի հետ»:

ԱՇՈՏ ԱՂԱՅԱՆ

■ *Նոյեմբերի 4-ին Ստեփանակերտ ժամանեց ԵԱՀԿ բարձր մակարդակի պլանավորման խմբի զինվորական առաքելությունը ֆին գեներալ Հեկկի Վիլենի գլխավորությամբ: Ինչպես տեղեկացրին ԼՂՀ արտգործնախարարությունից, պատվիրակության անդամները հանդիպեցին հանրապետության ռազմաքաղաքական ղեկավարության հետ եւ քննարկեցին ԵԱՀԿ խաղաղապահ ուժերի տեղաբաշխման հարցը ճակատային գծում: Խաղաղապահ կոնտինգենտի տեղաբաշխման հնարավորությունները ուսումնասիրելու համար առաքելության ներկայացուցիչները եղել են ռազմաճակատային գծի տարբեր հատվածներում:*

«Կանայք հայոց աշխարհի»-ն ճշտում է

«Ազգի» նոյեմբերի 4-ի համարում հրապարակված «Ում կողմն է արդարադատությունը» հոդվածի մեջ «Կանայք հայոց աշխարհի» հասարակական քաղաքական կազմակերպության կողմից հաղորդվել է սխալ տեղեկություն՝ «փոխտնօրենի պաշտոնում է նշանակվել նույն տնօրենի դուստրը: Իսկ հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչի տեղն առ այսօր թափուր է մնում»: Ըստ նրանց նոր հայտարարության, իրականում է. Խնկոյանին աշխատանքից ազատելուց հետո հայոց լեզվի եւ գրականության ուսուցչի հաստիքը զբաղեցրել է տնօրենի հարազատ դուստրը (գյուղատնտեսական թեկնածու բարձրագույն կրթությամբ), որը եւ թեեւ տվյալ դասարանում չի դասավանդել: Վերջինը ղաղարեցվել է 1995թ. փետրվարի 1-ից, ֆինանսների նախարարության վերահսկողության բաժնի ստուգումներից հետո: Իսկ երեխաները մինչեւ տարեվերջ գրականության ծրագիրը չեն ուսումնասիրել:

Հուսով ենք, որ «Կանայք հայոց աշխարհի» միությունը հետագայում առավել ուշադիր կլինի իր հայտնած տեղեկությունների ստուգության նկատմամբ:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ձ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը՝ ԴԱՆԻԷԼ ՂՈՒԼԱԹԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

Միջազգային

Սկիզբը էջ 1

եւ երկու պաշտպանության, ռազմական տեխնիկայի, քաղաքացիական օդանավորդության, աղբանների սահմանազատման եւ մի քանի այլ հարցեր մեր եւ մյուս պատվիրակությունների կողմից քննադատվեցին եւ ստորագրվեցին հնգասահ կերպով, ապա որոշ հարցեր էլ, ինչպես նույն գիշեր Երեւան վերադարձող ինքնաթիռում լրագրողներին բացատրեց ՀՀ վարչապետը, կարիք ունեին հավելյալ բացատրությունների ու մշակման, իսկ հարցերից մեկը՝ մաքսային միասնական տարածք ստեղծելու վերաբերող առաջարկը, դարզապես գրավված է նրա տարածքի 20 տոկոսը, ավելի քան 1 մլն փախստականներ «հայկական ագրեսիայի հետեւանքով» ներկայիս գտնվում են անմխիթար վիճակում, սակայն միջազգային հանրությունը կասարյալ անտարբերությամբ է դիմավորում այդ փաստը: «Ադրբեջանը գտնվում է ինֆորմացիոն շրջափակման մեջ», արտահայտվեց եզրափակեց Յուան Գուլիեւը եւ ավելացրեց, որ ինքը ողջունում է լրատվության ասպարեզում ԱՊՀ երկրների միջեւ միասնական տարածք ստեղծելու նախաձեռնությունը, բնավ չքամելով, որ, ըստ նրա, այն դեռ է ծառայի Բաքվի դժողովից ստացած անմիջական տպավորությունները: ՀՀ վարչապետը գիշերային թռիչքի ժամանակ ասաց, որ ԱՊՀ անդամ երկրներն արդեն անցել են համագործակցման իրենց շրջանը եւ արդեն ամեն ինչ չէ, որ ստորագրում են նախկին հետսոյ թյամբ: Յուրաքանչյուր տվյալ հարցին մոտենում է իր շահերի հայեցակետից, այլեւս ոչ ոքի չի սարսափեցնում մենակության սինդրոմը, մանավանդ որ անցնող 3 տարիների ընթացքում երկրներն արդեն ստեղծել են իրենց սեփական հարաբերություններն այլ երկրների հետ եւ լրիվ պատկերացնում ունեն իրենց հնարավորությունները: Այնուամենայնիվ, նա գոհունակությամբ նշեց, որ գրեթե բոլոր երկրներն էլ ստորագրել են ռազմական տեխնիկայի, օդային պաշտպանության եւ հարակից խնդիրներին վերաբերող փաստաթղթերը: Նրա հայթայթած տվյալներով, անցնող 3 տարիների ընթացքում ԱՊՀ երկրների միջեւ արդեն իսկ ստորագրվել է շուրջ 300 փաստաթուղթ, որոնցից 60-ը վերջին տարում:

Անշուշտ, լրագրողներին հետաքրքրում էր նաեւ նախագահ Բորիս Ելցինի առողջական վիճակը, որի մասին Ռուսաստանի վարչապետը մի

Խառը արդյունքներ, բայց գոհացուցիչ առաջընթաց ԱՊՀ վարչապետների մոսկովյան խորհրդաժողովում

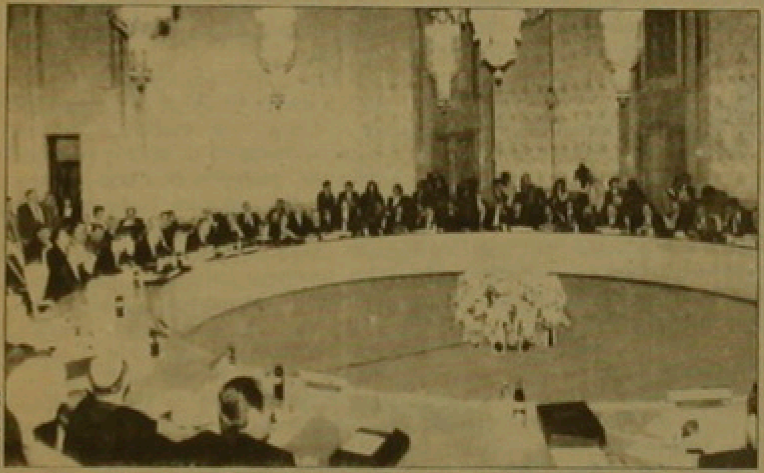

մերժվեց հայկական պատվիրակության կողմից, որը դրանք համարում էր ոչ ձեռնտու տնտեսապես, ոչ էլ նաեւ քաղաքականապես: Ի դեպ, ինչպես վկայեցին խորհրդաժողովի աշխատանքներին մոտիկից հետեւող դիտորդները, եւ ինչպես պարզորոշ երեւաց փաստաթղթերի ստորագրումից հետո վարչապետ Չեռնոմիրդինի տված մամուլի ասուլիսում, ճեպազրույցներում առավել զգալի էր իրեն մեծ տերության իր դերն ու հեղինակությունը Համագործակցության անդամ մյուս երկրների վրա տարածելու Ռուսաստանի նախաձեռնությունը, ինչը զգուշության էր մղում ոչ միայն փոքր երկրներին, այլեւ անգամ Ուկրաինային:

Ինչպես նման կարգի բոլոր խորհրդաժողովներում, լրագրողներին «բոյկոտված» էր միայն դահլիճից դուրս կազմ ու պատրաստ սպասել նիստի մասնակիցներից մեկին ու մեկի դուրս գալուն կարգելու հետո անցուդարձի մասին ինչ որ տեղեկություններ: Սակայն այս անգամ պատվիրակությունների անդամները խիստ ժլատ էին լրագրողների հետաքրքրությունը բավարարելու գործում: Հատկապես վերջիններիս, դահլիճից առաջինը դուրս եկավ ՌԴ պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը, որը սակայն խիստ ռազմախոսս գտնվեց եւ գոհացավ իր ինքնավստահ ժպիտը բաշխելով իրեն շրջապատած լրագրողներին եւ հեռուստախցիկներին: Ընդհակառակը, խոսելու մեծ ցանկություն դրսեւորեց Ադրբեջանի վարչապետ Յուսուֆ Գուլիեւը: Սակայն, նրա պատասխանները որքան խուսափողական էին, օրինակ, բնական գազի եւ նավթային ռեսուրսների շահագործմանը վերաբերող հարցերում, այնքան ավելի պատրաստակամ էին լրատվության ասպարեզում միասնական տարածք ստեղծելու հարցում: Այստեղ նա անգին տախտակ դարձի նման կրկնում էր ադրբեջանական մամուլից մեզ հայտնի դրույթները, ամբողջ աշխարհի ուշադրությունը կենտրոնացել է Հարավսլավիայում ծավալվող իրադարձությունների վրա, մինչդեռ Ադրբեջանը հարեւան Հայաստանի «ոտնձգությունների» հետեւանքով գտնվում է նույնքան, եթե ոչ ավելի վատթար պայմաններում

ցահերին:

Ըստ որում այդ առարկայական ձեւով մոտենալով հարցին, Երեւան վերադարձին, օդանավի մեջ, ՀՀ վարչապետը լրագրողներին տված ասուլիսի ընթացքում հայտնեց, որ հայկական պատվիրակությունը չի ստորագրել ինֆորմացիոն բնագավառին վերաբերող 2 փաստաթղթերը, գտնելով, որ դրանք բավականաչափ մշակված չեն եւ դեռեւս հասկացման կարիք է զգում բուն իսկ հիմնադրույթը՝ ի՞նչ է նշանակում լրատվական միասնական տարածք:

Խորհրդաժողովի ընթացքում լրագրողներս որոշակի լուսաբանություններ ստացին նաեւ ՀՀ մաքսային վարչության պետ Արշավիր Արզարյանը եւ Հայգազարդի պետ Ռոլանդ Ադոնցը, յուրաքանչյուրն իր բնագավառի վերաբերյալ: Պարզվեց, որ հայկական պատվիրակությունը սկզբունքային տարաձայնություններ մեջ է գտնվել ԱՊՀ երկրների միջեւ մաքսային միասնական դաշտ ստեղծելու հարցում: Այս մասին, դարձյալ ինքնաթիռում տված ասուլիսի ժամանակ, անդրադարձավ նաեւ վարչապետ Հ. Բագրատյանը եւ Հայաստանի պատվիրակության նման դիրքորոշումը բացատրեց նրանով, որ ի տարբերություն ԱՊՀ անդամ շատ երկրների, Հայաստանը լինելով գերազանցապես ներածող երկիր, հատկապես էներգակիրների մարզում, մաքսային քաղաքականության միասնականացման պայմաններում նրա ներմուծումների եւ արտածումների ծավալների տարբերությունը մեր բյուջեին տարեկան կբերի շուրջ 65 միլիոն դոլարի կորուստ:

Իսկ ինչ վերաբերում է բնական գազի տեղափոխմանը վերաբերող պայմանագրին, որը, ինչպես ասվեց, օրակարգ էր մտցվել Հայաստանի եւ Ռուսաստանի ջանքերով, Հայ գազարդի պետի ասելով՝ բոլորին անակնկալ է մատուցել Ուզբեկստանը, որը մերժելով ստորագրել այն փաստաթուղթը գանկացել է իր աշխարհագրական դիրքն օգտագործել եւ խաղի իր կանոնները պարտադրել: Ինչպես ակնկալվում էր, այն չի ստորագրել նաեւ Ադրբեջանը:

Ներկայացնելով այս եւ արծարծված մյուս հարցերի կապակցությամբ իր դիտարկումներն ու խորհրդությունների մասին: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի համար այնքան կարեւոր բնական գազի տեղափոխման եւ առաքման կանոնավորեցման հարցին, որ Երեւանի առաջարկով մտցվել էր նաեւ գազի խողովակային տեղափոխման անվտանգության ապահովման մասին կետը, վարչապետը հույս հայտնեց, որ այն հետագա մշակման ենթարկվելով աղապագայում ընդունելի կլինի բոլորի կողմից:

Ավելի որոշակի նույն բարեմաղթությունն արեց խորհրդաժողովի նախագահը՝ ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը, աշխատանքային օրվա վերջում տված իր մամլո ասուլիսում: ԱՊՀ երկրների գործադիր քարտուղար Իվան Կորոչենիաֆանի անգամ կրկնեց իր գոհունակությունը, որ նախագահը առողջացվում է եւ այսօր կստորագրի հիվանդանոցից հետո իր առաջին հրամանագիրը: Այնուամենայնիվ, ներկա լրագրողների ուշադրությունից չվրիպեց, որ ՌԴ վարչապետի արտահայտություններում խիստ էր զգացվում ռուսական գերտերության բեկարական ոճն ու բովանդակությունը:

Երեւան վերադարձի ճանապարհին այդ առթիվ հարց տվեց վարչապետ Հրանտ Բագրատյանին, որն իրեն հատուկ գործնական տոնով բացատրեց, որ խորհրդաժողովի ընթացքում բոլոր 12 երկրների կառավարությունների պետերը նստած էին որպես իրավահավասար պետությունների ներկայացուցիչներ, ապա հայտա-

ջի վարած ասուլիսի ընթացքում նաասաց, որ օրակարգ մտցված փաստաթղթերից հետագա մշակման է վերադարձվել ընդամենը չորսը, մինչ մնացյալը մի քանի բացառություններով ստորագրվել է անդամ երկրների մեծամասնության կողմից: Ռուսաստանի վարչապետն առանձին կարեւորությամբ եւ ինչ որ տեղ զգացական շեշտով անդրադարձավ մաքսային հարցին, բերեց օրինակը Բելառուսի, որ երկու տարի առաջ համառորեն մերժում էր Ռուսաստանի հետ նման փաստաթուղթ ստորագրել, «փաստորեն պաշտպանելով սեփական ժողովրդին, ազգայնականությունը»: Մինչդեռ հիմա, ասաց Չեռնոմիրդինը, երբ Մինսկը ստորագրել է այն, Բելառուսում արդեն զգում են դրա բարերար ազդեցությունը ներմուծումների վրա: Պատասխանելով մեկ այլ հարցի, վարչապետ Չեռնոմիրդինը հայտարարեց, որ տնտեսական ինտեգրացիան խիստ անհրաժեշտ եւ բնական է ԱՊՀ երկրների միջեւ, որոնք, նրա բառերով, 100 տարի է, ինչ ապրում են քաղաքական-տնտեսական նույն տարածքում: Նա վստահեցրեց, որ տնտեսական միասնական տարածքի գաղափարը բնավ չի ենթադրում քաղաքական կախվածություն եւ զիջում: «Նայեցեք Եվրոպային, ասաց նա, անկախ եւ գերիշխան պետություններն ինչպես են ձգտում տնտեսական ինտեգրացիայի, սահմանների վերացման, մաքսային միասնական համակարգի եւ նույնիսկ միասնական դրարեց, թե չի կարծում, որ 20-րդ դարի վերջերին որեւէ ազգ կամ պետություն պատրաստվում է դառնալ մեկ այլ ազգի կամ պետության, եւ այս օրերին դժվար է պատկերացնել մի պետություն, որ իր հույսը դնի մեկ այլ պետության վրա, իր խնդիրները փարարի նրա վզին:

Բնականաբար, վարչապետին հարց տվեց նաեւ մամուլում եւ քաղաքական շրջանակներում իր հրաժարականի մասին շրջող լուրերի մասին, որին վարչապետը պատասխանեց հակիրճ. «Առայժմ, ինչպես տեսնում եք, աշխատում եմ»:

Վերջում ավելացնենք, որ բացի վարչապետից, ՀՀ պատվիրակությունը մաս էին կազմում առեւտրի, ստադարկումների եւ զբոսաշրջության նախարար Վահան Մելքոնյանը, ԱՊՀ, Եվրամիության եւ միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների հետ կապերի գծով նախարար Գագիկ Շահբազյանը, Ազգային ժողովի պետական-իրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Էդուարդ Եգորյանը, պաշտոնական այլ անձինք: Պատվիրակությանը ընկերակցում էին «Հայաստանի Հանրապետություն», «Ռեսպուբլիկա Արմենիա», «Հայք» եւ «Ազգ» թերթերի, հայկական հեռուստատեսության, ռադիոյի եւ Արմենպրեսի խմբագիրներ եւ պատասխանատու աշխատակիցներ, գլխավորությամբ ՀՀ կառավարության լրատվական ծառայության պետ Վ. Մանոյանի:

Հ. ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ

ՂԱՐԱԲԱՂ

Հրադադարը դեռեւս խաղաղություն չէ

Ստորեւ ներկայացնում ենք «Նուվել դ'Արմենի» ամսագրի այս տարվա նոյեմբերյան համարում տպագրված հարցազրույցը ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ

- Արդեն մեկ տարուց ավելի է, ինչ Ղարաբաղում ռազմական գործողությունները դադարել են: Դրանում ո՞րքա՞ն է արդյոք տեսնել խաղաղության սկիզբը:

- Ոչ, քանի որ որոշ գլխավոր հակասություններ մինչեւ օրս չեն լուծվել:

- Ադրբեջանի հետ որոշ հարցերի շուրջը համաձայնության հասե՞լ եք:

- Ցավոք, առայժմ ամենակարեւոր հարցերի առթիվ որեւէ համաձայնություն ձեռք չի բերվել:

- Բանակցություններում ո՞ր հարցերն են դժվարությունների բախվում:

- Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի, հանրապետության անվտանգության երաշխիքների եւ կողմերի գրավված տարածքների ապագայի հարցերը:

- Բանակցություններում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի համեմատությամբ ո՞րն է Ղարաբաղի ազատ գործունեության ասպարեզը:

- Բանակցություններում մենք պաշտպանում ենք մեր ժողովրդի կենսական շահերը: Կան մի շարք հարցեր, որոնցում մենք մնում ենք անզիջում: Մասնավորապես Ղարաբաղի Հանրապետության անվտանգության երաշխիքների հարցում: Ինչ վերաբերում է մեր գործունեության ազատությանը, մենք ավելի ազատ ենք, քան կարծում են ոմանք:

- Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը համընկնո՞ւմ է ձերին:

- Մենք միանման դիրքորոշումներ ունենք մի շարք հարցերում:

- Որքա՞ն կարող է տեւել անկախ Ղարաբաղի կյանքը: Դուք ստիպված կլինե՞ք միանալ Ադրբեջանին կամ Հայաստանին:

- Դժվար է գտնել լիովին ինքնաբավ պետություն մի երկիր: Խոսքը հավանաբար մեկուսացման աստիճանի մասին է: Հայաստանի հետ սերտ միասնացումը մեզ հետաքրքրում է գլխավորապես տնտեսական բնագավառում: Մենք պատրաստ ենք Ադրբեջանի հետ հաստատել փոխշահավետ համագործակցություն հենց այսօրվանից:

- Ինչպիսի՞ն է Ղարաբաղի ժողովրդագրական պատկերը: Միջոցներ ձեռնարկո՞ւմ եք գաղթականների վերադարձի համար:

- Լեռնային Ղարաբաղի հյուսիսային տարածքի մի մասը ներկայումս գրավված է Ադրբեջանի կողմից: Այդ տարածքի բնակչությունն այսօր ապրում է Ղարաբաղում, Հայաստանում, նաեւ Ռուսաստանում: Մենք միջոցներ ենք ձեռնարկում տարածքը լքած անձանց վերադարձի համար, բայց դա ավելի երկար կտեւի, քան կուզենայինք: Խոսքը 15-20 հազար մարդկանց ճակատագրի մասին է:

- Չե՞ք վախենում արդյոք, որ մի օր Ղարաբաղում կարող է կրկնվել նախկին Հարավսլավիայի սցենարը, մասնավորապես բոսնիացիների կողմից որոշ տարածքների վերագրավումը:

- Մենք իրականում մնում ենք Ադրբեջանի հետ պատերազմի վիճակում: Հաստատված զինադադարը փաստորեն հիմնված է կողմերի հայասարակշռության վրա: Նոր զինված հակամարտության նեչի հավանականությունը շատ մեծ է, եւ եթե մենք անտեսենք պաշտպանության խնդիրները, իրավիճակը կարող է կրկնվել:

- Կարո՞ղ եք համառոտակի ներկայացնել Ղարաբաղի տնտեսությունը:

- Դժվար է հակիրճ խոսել այդ մասին: Ղարաբաղում գործում է այն ամենը, ինչ հնարավոր է: Սկսվել են շուկայական տնտեսությանը միտված տնտեսական փոխակերպումներ: Մեծ ջանքեր են գործադրվում գյուղատնտեսության զարգացման նպատակով: Այս տարի մենք Հայաստանին վաճառել ենք ավելի քան 5000 տոննա ցորեն: Դեռ վաղ է եզրակացություններ անել: Մեր տնտեսությանը հատուկ են հետխորհրդային շրջանի բոլոր հիվանդությունները:

- Ձեր կարծիքով, ո՞ր բնագավառներում կարող է կիրառվել սփյուռքի օգնությունը:

- Բոլոր բնագավառներում:

- Այսօր ի՞նչն եք համարում ամենակարեւորը:

- Մարտունակ բանակ ունենալը եւ երաշխավորված խաղաղության հաստատման օգտին եռանդագին գործելը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ուղեգրություն

Կիսված սրտեր

Բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, որը «Վան-Վասպուրական ընդհանուր միության» հրավերով մեկնել էր Լոս Անջելես մասնակցելու Վասպուրականի հերոսամարտի 80-ամյակի հանդիսություններին, գրել է իր նոր ուղեգրությունը: Նկատի ունենալով, որ ուղեգրությունը մեծապես առնչվում է մեր ժողովրդի ճակատագրի համար բախտորոշ խնդիրներից մեկին՝ արտագաղթին, տպագրում ենք մի հատված: Գործն ամբողջությամբ «Կիսված սրտեր» վերնագրով հրապարակվում է «Գարուն» հանդեսում:

Ամերիկայից վերադառնալուց հետո շատերն են հարցնում՝ հանդիպեցի՞ արդյոք Հայաստանից վերջին տարիներս արտագաղթածներին:

Ցավոք, նրանք այնքան շատ են, որ լինել Լոս Անջելեսում եւ նրանց չհանդիպել, անհնար է: Բաբելոնյան խառնակության պես մի բան է հիմա Լոս Անջելեսը հայի համար: Եկել խառնվել են աշխարհի համարյա ամեն ծայրից հայտնված հայեր՝ ամեն մեկը իր բարբառով, իր ապրած երկրի սովորություններով: Ու թեեւ լեզուն նույնն է, բայց աշխարհայացքի նույնությունը ոչ մի կերպ գլուխ չի գալիս: Հազար տեսակ մանր ու մեծ հակասություններ կան պարսկահայերի, պոլսահայերի, Մերձավոր Արեւելքից եւ Արեւմտյան ու Արեւելյան Եվրոպաներից եկած հայերի միջեւ: Այս բոլորը միասին ընդդիմության մեջ են դեռ շատ վաղուց ամերիկաբնակ եւ ամերիկածին հայերի նկատմամբ: Ու այս բոլորն էլ՝ մի ճամբար կազմած՝ հակադրվում են Հայաստանից արտագաղթածներին, որոնց արհամարհական երանգով «հայաստանցի» են անվանում, թեեւ նրանցից շատերը 46-48 թվականներին այս նույն վայրերից Հայաստան ներգաղթածներ են: «Երբ Հայաստան էինք, մեզ «ախպար» էին ասում, Ամերիկա եկանք «հայաստանցի» են ասում: Ե՞րբ պիտի ուղղակի հայ ասեն», տխուր արտմտում էին վերջիններս:

Ինձ թվում է՝ ավելի բարդ կացության մեջ են Հայաստանից եկած արվեստի մարդիկ: Եթե բիզնեսի հակում ունեցողները, արհեստավորները վաղ թե ուշ իրենց գտնում են եւ ապրում են բարեկարգ, ապա երաժիշտները, դերասանները, երգիչները, կինո եւ հեռուստաաշխատողները, որոնք զգալի թիվ են կազմում, օդից կախված վիճակի մեջ են: Նրանք, որպես կանոն, ստիպված էին մի երկրորդ՝ «հաց բերող» զբաղում էլ գտնել ու չեն կարողանում հաշտվել իրենց այդ «երկկենցաղ» վիճակի հետ: Եւ, առհասարակ, թվում է, Հայաստանից արտագաղթածների մեծ մասի հոգում, օտարախոս փողոցների տարագույն ու տարատարազ խառնիճաղանջում լինի նա, թե միայնության մեջ, բարձրաձայն ասի դա, թե հոգու ծալքերում թաքցրած խոհերում, մշտապես խլրտում է փայտփորիկ ինքնահարցումը՝ ինչո՞ւ եմ այստեղ, ի՞նչ գործ ունեմ ես այս հեռավոր ու անհասկանալի կիսագնդում... Եւ ահա որոնում, գտնում են իրար, ձգտում վերականգնել իրենց հայաստանյան մթնոլորտը, ընչել, ապրել այդ մթնոլորտում, որքան կարելի է երկար պահել իրենցից փախչող Երեւանը, նկարիչների տունը, օպերան, թատրոնները, թեժ քննարկումները: Այդպիսի որոնումների արդյունք է «Մեղրատուն» կոչվող խմբակցությունը թե միությունը, որի նախաձեռնողներից էր նկարիչ Հովիկ Քոչինյանը: Հովիկն ինձ հանդիպեց հին ծանոթի պես եւ տաք-տաք հրավիրեց իրենց «Մեղրատան» հաջորդ հավաքույթին:

Այս անգամ նրանք հավաքվել էին Արմեն անունով մի երիտասարդ նկարչի մենատանը, որ գտնվում էր մեկ-երկու ժամ ավտոմոբիլային ճանապարհ պահանջող վայրում՝ Փասադենայում: Ցավոք սրտի ես տեղ հասա ուշացումով, երբ երեկոյի համերգային մասը՝ «Սփյուռք» լարային կվարտետի մասնակցությամբ, արդեն ավարտվել էր: Հյուրի պատվին կվարտետը կրկնեց մի քանի կոմիտասյան նվագներ, տղաները, բոլորն էլ մեր կոնսերվատորիայի շրջանավարտներ, նվագում էին անթերի, «Կռունկի» դարավոր կարոտին խառնելով նաեւ իրենցը՝ նորաթուխ պանդուխտների թարմ, դեռ ցողաքաղախ կարոտը: Սակայն, ասել, որ բոլոր ներկաները համակված էին նույն թրթիռով, դժվար թե ճիշտ լիներ: Թեեւ մենատան ընդարձակ սրահը լցնող հանդիսատեսներից շատերը՝ արտիստներ, երաժիշտներ, բժիշկներ, մոտեցան ինձ, ջերմ խոսքեր ասացին, հարցուփորձ արին Երեւանից, բայց կարծես բաժանող ինչ-որ բան կար մեր արանքում, եւ մտերմության անտեսանելի շղարշը իմ ու նրանց միջեւ չէր հյուսվում, չէր խտանում: Երեւի եւ՝ նրանց, եւ՝ իմ հոգու խորքում չասվելիք խոսքեր կային, որ երկու կողմերն էլ ջանում էին մակերես չհանել: Չէ որ ինչ էլ լիներ, ինչքան էլ բացատրելի թվար նրանց հեռանալը հայրենիքից, իմ՝ միակ հայրենաբնակի ներկայությունն իսկ այնտեղ, թեկուզ առանց խոսք ու ակնարկի, հանդիմանության պես մի բան էր նրանց համար...

«Ուրախ բաներ նվագեք», նետեց մի կին, երբ «Սփյուռք» քառյակը Կոմիտաս էր նվագում: Կնոջ գուցեեւ միամիտ բացականչությունը ինձ համար անձնական վիրավորանք թվաց, ու երեւի դա պատճառներից մեկն էր, որ ես ժամանակից շուտ թողեցի հավաքույթը: Մինչ ձայնարկիչը մենատան սենյակներով մեկ բարձր թնդացնում էր հայկական պարեր ու ներկաները տաքացած պարում էին, հիշեցի «Արտագաղթ» բանաստեղծությանս վերջին տողերը՝

Սպիտակ մի նավ ճոճվում դանդաղ,
Մոռանալու տեղ լողում է հեռու...

Ի պատիվ մեր գրողների, պետք է ասեմ, որ մինչ այժմ միայն մի նշանավոր գրող է թողել Հայաստանը: Դա Ստեփան Ալաջաջյանն է: Մեր մամուլում հոդված տպագրվեց նրա այդ քայլի դեմ, բայց, որքան էլ տարօրինակ թվա, ես նրան պաշտպանեցի: Ալաջաջյանը երկար տարիներ ծանր հիվանդ էր՝ ծանրագույն կասկածներով: Ձայնալարերի վիրահատության հետեւանքով կորցրել էր ձայնը: Անելանելի վիճակ էր ապրում, բոլոր ազգականները վաղուց գնացել էին Երեւանից: Նրա գնալը իր համար փրկություն էր: Հայաստանը թողնելը շատ բարդ, բազմազան պատճառներից է նյութվում: Դա մի քայլ է, ավելի շուտ արժանի ափսոսանքի ու խղճահարության, քան միագիծ դատապարտումի:

Ստեփանին հանդիպեցի իր նոր տանը, ողջագուրվեցինք որպես հարազատներ: Հիշեցինք Գրողների միությունը, մեր բուռն ժողովները, 65 թվականի ապրիլի 24-ը, միասին ուղեւորությունները դեպի Մոսկվա, Միջին Ասիա, միութենական համագումարներն ու հոբելյանները, գնացինք հասանք տարիների խորքը, մինչեւ Ստեփանի հարսանիքը, երբ իր նորակառույց տան բոլոր սենյակները լիքն էին հարսանքավորներով, հորդում էր ուրախությունը, զրնգում՝ բաժակաճառերը, հնչում էին, գուցեեւ առաջին անգամ մեր շրջապատում, ազգային, ֆիդայական երգերը:

- Ստեփան, տխուր ասացի ես, այն տարիներին կարո՞ղ էինք ենթադրել, որ կգա մի օր, եւ դու, հայրենիքի ոգեշունչ ջատագովը, կթողնես հայրենիքը, եւ ես էլ՝ հայրենալքության դեմ ցասկոտ հոդվածագիրս, հանդես կգամ քո պաշտպանությամբ...

Ստեփանը դառը ժպտաց.

- Այստեղ ապրո՛ւմ եմ միայն, այնտեղ՝ սիրում եմ...

Այնուամենայնիվ, մխիթարական էր, որ Ալաջաջյանը շրջապատված էր հարգանքով եւ ուշադրությամբ: Շուտով Թեքեյան մշակութային միությունը պատշաճ հանդիսավորությամբ տոնելու էր նրա ծննդյան 70-ամյակը: Այդ օրն էլ թեքեյանցիների մի մեծ խումբ Ստեփանի հյուրերն էին: Ես նրանց հանդիպեցի ուրախության զգացումներով: Անցյալ տարվա իմ 75-ամյակի հանդեսին պատահած միջադեպը, որը «լուն ուղտ դարձրած» հասցվել էր մինչեւ Երեւան, չէր խանգարել, որ մենք մնանք բարեկամներ:

Այդ նույն զգացումով ես այցելեցի Թեքեյան միության ականավոր գործիչներից մեկի, «Ապրիլ» գրատան տնօրեն Հարություն Երեցյանի տունը, որտեղ հավաքվել էին համարյա նույն մարդիկ՝ Ռամկավար ազատական կուսակցության մի քիչ ավելի ընդլայնված կազմով: Թեեւ ռամկավարները սրտի խորքում հազիվ թե գոհ լինեին հայաստանցի պարագլուխների՝ համազգային հարցերում սփյուռքի կուսակցությունների որոշ վերապահումները համառորեն հաշվի չառնելու դիրքից, բայց այդ նեղվածությունը ջրի երես չհանեցին: Զրույցն ընթացավ արվեստի, գրականության, գիր ու գրքի շուրջը, մանավանդ որ, Հարությունը շատ արտիստական, արժեքավոր կտավներով, գրքերի բազմությամբ հարուստ բնակարանը եւ շնորհալի նկարչուհի կինը՝ Սիրունը, բոլորիս տրամադրում էին շրջանցել սահմանները...

Այս երկու հավաքույթներին էլ ներկա էր տղաս՝ Արայիկը, նա եւ Հարութը ընկերներ էին դեռ ուսանողական տարիներից: Հարութը նույնպես ավարտել էր Երեւանի գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտը եւ այստեղ գործում էր որպես հայրենիքն ու սփյուռքը իրենով ներդաշնակող մտավորական: Արայիկը Լոս Անջելես էր եկել մասնակցելու այստեղ եւ Դետրոյտում կայանալիք ցուցահանդեսներին, որ կազմակերպել էր Թեքեյան մշակութային միությունը:

Հաճախ հանդիպելով վերջին տարիներին Հայաստանից արտագաղթած մարդկանց, ես ոչ մեկին չէի ասում՝ «Ինչո՞ւ ես եկել», թեեւ այդ հարցումը կամա թե ակամա անընդհատ ներկա էր մտքումս ու պատասխանն էլ հետը՝ եթե մի հայ կարողանում է թողնել Հայաստանը, պետք է թողնի...

Միայն մի անգամ չհաջողվեց ինքզինքս զսպել...

«Վան-Վասպուրական» հայրենակցականը իր հյուրի պատվին կազմակերպել էր ճաշկերույթ: Ռեստորանը համեմատաբար փոքր էր: Սրահի մեջտեղում, ոչ բարձր հարթակի վրա տեղավորված նվագախումբը ոտքից գլուխ հայաստանյան էր: Հյուրերը գնալով տաքացան, լավ էր եւ իմ տրամադրությունը: Եւ ահա հարթակին երեւաց սպիտակ կոստյումով, բարեդեմ մի երիտասարդ: Աչքերիս չհավատացի՝ Արտաշես Ավետյանն էր: Նա մեղմաձայն ու ժպտերես ողջունեց հայրենի հյուրին, հայտարարելով, որ ինձ է նվիրում կատարելիք երգը: Սիրտս լցվեց: Ու երբ Արտաշեսը երգը կատարելուց հետո մոտեցավ, ձեռքս համբուրեց եւ նստեց կողքիս, չկարողացա ինձ զսպել:

- Ախր, դո՛ւ ինչու ես եկել, ա՛յ Արտաշես: Գիտեմ պատմությունդ, գիտեմ, այստեղ հանդիպել ես դեռ Պարսկաստանից սիրածդ աղջկան եւ... այնուամենայնիվ ինչո՞ւ ես եկել:

Հիշեցի մեր համատեղ ուղեւորությունը դեպի Ուրուգվայ, Բրազիլիա, Արգենտինա... Կարոտաբաղձ հայությունը ինչպե՜ս էր ընդունում իրեն, Վարդուհի Խաչատրյանին, Անժելա Շահնազարյանին, հայրենիքից եկած կռունկներին....

- Չէ՞ որ դու այնտեղ մեր աստղերից էիր, Հայաստան, հայրենիք էիր ներկայացնում, դու իրավունք չունեիր թողնելու Հայաստանը...

- Եթե մնայի, մյուսների նման ես էլ գոյությունս հազիվ պիտի քարշ տայի...

Նստել էինք իրար կողքի լուռ, երկուսս էլ մի տեսակ խեղճացած, անօգնական մեր ժողովրդին պատահող այս վիճակների հանդեպ: Ինքս ինձ մեղադրում էի, ինչո՞ւ սկսեցի այս անօգուտ, անտեղի խոսակցությունը: Մեղք է տղան, թող ապրի ինչպես ուզում է, ինչպես կարող է...

Վերջապես Մեծ եւ Խաղաղ օվկիանոսի դեմ հանդիման եմ, ուղղակի լողափի ավազին նստած: Մի 8-10 քայլ այն կողմ շառաչում է վիթխարին, փրփրակալած ալիքները պարբերաբար գալիս, դիպչում են ափին ու, կարծես զղջալով, որ թշվառական մանրիկ ավազներին արժանացրել են իրենց օվկիանոսային հպումը, նորից ետ են քաշվում:

Մեր «հայկական համայնքը»՝ երեք կին եւ երկու՝ առավել քան հասուն տղամարդ, ջուրը մտնելու տրամադրություն չունի, ես առավել եւս: Բայց գալ հասնել այստեղ ու անհաղորդ նստել դեռ աշակերտական նստարանից մեր ուղեղում մտած ու ամրորեն տեղավորված օվկիանոսի ափին եւ գոնե մի քանի կենդանի շիթով չթրջել ոտքերը, անխղճություն կլիներ: Ուստի, բոբիկացա, եւ իմ զույգ ոչ 18 տարեկան կավալերները շտապ օգնության բուժքույրերի պես՝ երկու կողմից թեւ մտած, ինձ առաջնորդեցին դեպի ջուրը: Կանգնել եմ ավազի վրա՝ ապավինած ալիքների «անձնական նախաձեռնությանը», որը շատ չուշացավ: Մի բավական բարձր ալիք փրփրալով եկավ, ողողեց ոտքերս ու ետ գնաց, չիմանալով, թե ինչ պատմական գործ կատարեց հայ բազմադարյան գրականության անդաստանում...

Մեր հինգյակը այս «մկրտությունից» հետո բավական զվարթացավ: Նստել ենք ու բավական զննական հայացքներ ենք նետում անցնող դարձողներին, մանավանդ «համարձակ» լողազգեստներով աղջիկներին: Գեղեցիկ էին անպիտանները, սլացիկ, ֆանդակեն ազդրերով, հոլանի մեջքով ու պարանոցով: Հանկարծ նկատեցինք, որ նրանցից մեկը կանգնել ու նայում է մեզ: Կողքին երկու երեխաներ կան: Մեր տղամարդիկ՝ իրենց կարեցածին չափով, աշխույժ արձագանքեցին դեռատի կնոջ ժպտախառն հայացքին: Կինը, երկու երեխաներին առած, մոտեցավ ու անգլերենով հարցրեց. «Հա՞յ եք»: Լսելով պատասխանը, պայծառացավ: «Ես էլ եմ հայ»: Ու պատմեց, որ քայլելիս՝ կարծես ինչ-որ բան քաշեց, կանգնեցրեց իրեն, ստիպեց մոտենալ: Ծնողները Արեւմտյան Հայաստանից են, ինքը ծնվել է Ամերիկայում: Ապրում են մոտակա քաղաքում, որտեղ համարյա հայ չի մնացել: Ամուսինը հոլանդացի է, բայց ահա տղաներին կնքել է հայկական անունով՝ Հայկազ եւ Տիգրան: Իր անունն էլ Գլորիա է, Գլորիա Օրմանջյան:

Տղամարդկանց խաղացկուն հայացքից բան չէր մնացել: Գլորիան վայրկենապես դարձել էր դուստր, քույր, զարմուհի... Հրավիրեցինք մեզ հետ նստելու, ասաց, որ չի կարող, քիչ անդին ամուսինը սպասում է: Ու հեռացավ Գլորիան՝ բռնած տղաների ձեռքից, ծիգ, հպարտ, դեռափթիթ: Հեռացավ՝ մեզ թողնելով միայն իր իմացած միակ հայերեն բառը՝ «բարեւ ձեզ»...

Ամերիկայում ամենաչսպասված տեղում հայի հանդիպելը սովորական բան է արդեն, ոչ զարմանում ես, ոչ էլ առանձնապես հուզվում: Այս մեկ հանդիպմանը՝ հուզվեցինք:

Երբ մեր տունը վերադարձանք, արդեն մթնել էր: Ասում եմ «մեր», որովհետեւ Չալիկյանների տունը, որտեղ տեղափոխվել էի հյուրանոցից հետո, արդեն իմն էր դարձել: Նրանք տասնհինգ տարուց ավելի է, ինչ դուրս էին եկել Հայաստանից, թվում է, թե սովոր ու մտորումներով վաղուց պիտի կտրված լինեին իրենց անցյալից, բայց ոչ, իմ տասնհինգօրյա բնակությունը կարծես ավելի էր թեժացրել նրանց մեջ անցյալի հիշատակները: Մեր մտերմիկ հուշերն ու զրույցները այդ երկհարկանի սպիտակ դղյակը դարձնում էին երեւանյան տնակ, ուր տեղավորված էին իմ եւ նրանց երիտասարդական տարիները, համալսարանի եւ պոլիտեխնիկի լսարաններն ու աղմկոտ միջանցքները, հիմնարկային վեճերն ու ուրախությունները, համերգներ, թատրոններ, դեպի Մոսկվա եւ այլուր՝ ուղեւորություններ, երեւանյան մեծաշուք հոբելյաններ...

Չալիկյանները պատմում էին, որ Լոս Անջելես են եկել Զավենի քրոջ հրավերով: Առաջին տարիներին անասելի դժվարություններ են կրել, դրան ավելացրած մինչեւ հիմա տեւող խղճի խայթը:

- Ախր ինչո՞ւ թողեցինք Հայաստանը, իմ առջեւ իր սիրտն էր բացում կինը՝ Ալիսը, այն ժամանակ երկիրը գնալով ծաղկում էր, մենք էլ լավ աշխատանք ունեինք, Զավենը միավորում էր ղեկավարում: Հավատո՞ւմ եք, տիկին Սիլվա, երբ եկանք, երեւանյան մեր բոլոր ազգականները խնդրում էին, որ վիզա ուղարկենք, բայց մենք ոչ մեկին չուղարկեցինք: Միայն վերջերս, երբ Հայաստանում ապրելն անհնար դարձավ, բերեցինք Զավենի ավագ եղբորը՝ իր ընտանիքի հետ:

Զավենը եղբորը եւ նրա աղջկան մի ընդարձակ սենյակ էր հատկացրել, այնպես որ եղբայրը դժգոհ լինելու պատճառ չուներ, բացի, իհարկե, հարմար աշխատանք չգտնելուց: Սեղանի շուրջը պահում էր իր երեւանյան շուքն ու ոգելից մեծախոսությունը՝ մանավանդ կենացներ ասելիս: Զգացվում էր, որ շեշտված զվարթությամբ ուզում էր սքողել իր կյանքում կատարված շեշտակի փոփոխության բարդույթները: Մի օր, սրտաբաց զրույցի ժամանակ, փորձեցի մասնակից լինել նրա ներքին տարուբերումներին:

- Հասկանում եմ ձեզ, փորձառու շինարար եք, Երեւանում հսկա հիմնարկ եք ղեկավարել, ընկերական լայն շրջապա՜տ, եռուն կյանք: Հիմա դեռ առողջ, գործունյա, նստել եք տանը:

Խոսակիցս միանգամից փշակալեց.

- Շնորհակալ եմ կոմպլիմենտի համար, եւ իսկույն փոխեց խոսակցության նյութը:

Դրանից հետո ես ինձ հեռու էի պահում նման բացատրություններից: Դրա փոխարեն ավելի անկեղծ էին դառնում իմ եւ Ալիսի հարաբերությունները: Բայց արի ու տես, նրան էլ քիչ էի տեսնում: Առավոտ 7-ին ամուսնու հետ գնում էր, երեկոյան հոգնած, ջարդված վերադառնում: 150 բանվորով կարի գործարան ունեին, ամուսինը տնօրենն էր, ինքը՝ հաշվապահը:

Համարյա աննկատ վրա հասավ հուլիսի 5-ը, իմ մեկնումի օրը, եւ ինչպես ամեն մեկնումի օր՝ լի խառնիխուռն հոգսերով, շփոթ տագնապով, շտապողականությամբ:

Տնեցիներից երկուսը՝ Զավենը եւ Ալիսը, ինձ տանելու էին օդակայան: Մնացածները, դուստրերը՝ Պայծառը, Աննան, Զավենի եղբայրն ու իր աղջիկը եկան մինչեւ բակի դարպասը՝ ինձ ճամփու դնելու: Հրաժեշտի համար վերջինը մոտեցավ եղբայրը, սեղմեց ափս ու ցածրաձայն վրա բերեց:

- Երանի՜ ձեզ...

Ես հանկարծակիի եկա:

- Անկե՞ղծ եք ասում:

- Երեխաներիս արեւով եմ երդվում:

Արայիկը՝ տղաս, որ հաճախ է ինձ բռնում անտեղի պոռթկումների մեջ, խոժոռվեց վրաս.

- Մարդը ի՞նչ ունի անկեղծ չլինելու:

Փակվեց ավտոմեքենայի հաստավոր դուռը, Զավենը պտտեց բանալին, սպիտակափայլ հսկան հնազանդ պոկվեց տեղից, եւ մենք բռնեցինք օդակայանի ճանապարհը:

Երեւանյան երթուղուց ուշանալ չէր կարելի...

ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԹԲԻԼԻՍԻ

Ընտրությունները Վրաստանում հանգիստ անցան

Նախնական տվյալներով Շեւարդնաձեն նախագահ է ընտրվել

Նոյեմբերի 5-ին Վրաստանում տեղի են ունեցել խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրություններ: Ընտրողների ցուցակում ընդգրկված են եղել 2 մլն 700 հազար մարդ: Ընտրությունները անցել են հանգիստ պայմաններում: Ոչ մի արտակարգ դեպք չի գրանցվել, չնայած որ մինչեւ ընտրությունները ուժային նախարարությունները տեղեկություններ են ունեցել, թե ինչ-ինչ ուժեր կփորձեն խանգարել ընտրությունների անցկացումը: Որպեսզի դա տեղի չունենա, կիրակի օրը ՆԳՆ անվտանգության ծառայության եւ պաշտպանության նախարարության ուժերը պատրաստ վիճակում են եղել: Ձեռնարկվել են հատուկ միջոցառումներ: Թբիլիսիում մոբիլիզացվել է 1800 ոստիկան, որոնք իրենց հսկողության տակ են առել առավել կարեւոր օբյեկտները, կամուրջները, էլեկտրակայանները, մետրոպոլիտենը, ուժեղացվել է հսկողությունը ավտոճանապարհներում եւ երկաթուղում, Թբիլիսի մտնող եւ դուրս եկող ճանապարհների վրա խիստ հսկողություն է սահմանվել: Ընտրություններից մի քանի օր առաջ ՆԳՆ բարձրաստիճան աշխատակիցներ են ուղարկվել Վրաստանի տարբեր շրջաններ, որպեսզի տեղերում կազմակերպեն ոստիկանության աշխատանքը: Թբիլիսիի 367 ընտրական տեղամասերում ոստիկանական հսկողություն է սահմանվել: Ընտրությունները տեղի են ունեցել Հարավային Օսիայի Վրաստանի կողմից վերահսկվող գյուղերում եւ շրջաններում, ինչպես նաեւ Վրաստանից դուրս՝ Մոսկվայում, Սանկտ Պետերբուրգում, Կիեւում եւ Սոչիում: Այդ քաղաքներում ընտրական տեղամասեր են բացվել եւ ուղարկվել են մոտ 100 հազար ընտրաթերթիկներ: Ընտրությունները վերահսկվել են 175 արտասահմանցի դիտորդների կողմից:

Շաբաթ օրը նախագահի պաշտոնի 6 թեկնածուներից մեկը՝ ՊԱԿ-ի նախկին գեներալ, Վրաստանի կոմունիստների առաջնորդ Պանտելեյմոն Գեորգաձեն, որը Իգոր Գեորգաձեի հայրն է, հանել է իր թեկնածությունը եւ իր ընտրողներին կոչ է արել իրենց ձայները տալ Ջումբեր Պատիաշվիլուն: Այդ օրը շարունակվել է նախընտրական քարոզչությունը, քանի որ Վրաստանի օրենքները դա չեն արգելում: Օրը հանգիստ է անցել ի տարբերություն ուրբաթ օրվա, երբ Թբիլիսիի կենտրոնում ոստիկանությունը Էդուարդ Շեւարդնաձեի դեմ ուղղված երկու հանրահավաք է ցրել, եւ տեղի է ունեցել անհաջող մահափորձ Ջումբեր Պատիաշվիլու դեմ. կողքի շենքից ինչ-որ մեկը մի քանի անգամ կրակել է նրա վրա:

Համաձայն Վրաստանի օրենքի, ընտրությունների օրվան նախորդող վերջին երեք օրերին նախագահական թեկնածուները իրավունք ունեն օրական 20 րոպե ելույթ ունենալ հեռուստատեսությամբ: Էդուարդ Շեւարդնաձեն եւ մյուս թեկնածուները համաձայնել են դրա փոխարեն մեկ ժամանոց մեկ ելույթ ունենալ: Սակայն վերջին պահին նախագահական թեկնածու Քարթլոս Ղարիբաշվիլին սկանդալ է բարձրացրել եւ մերժել է Շեւարդնաձեի առաջարկը: Վրաստանի ղեկավարը վերջին պահին ստիպված է եղել իր մեկ ժամանոց ծրագրային ելույթը, որը նա պետք է արտասաներ «Վրաստանի քաղաքացիների միության» ֆորումում, կրճատել: Քարթլոս Ղարիբաշվիլին հայտնի է նրանով, որ խոստացել է ընտրվելուց հետո Վրաստանում աշխատավարձը հասցնել մինչեւ 1000 դոլլար, իսկ ուսանողների թոշակները 100-150 դոլլար: Վերջերս «Ազատություն» ռադիոկայանին տված մի հարցազրույցում նա, դիմելով ռուս ունկնդիրներին, ասել է, որ ռուսները դժվարին պահերին միշտ վրացիներին են դիմել: Երբ Նապոլեոնի զորքերը հարձակվել են Ռուսաստանի վրա, եւ ռուսների վիճակը վատ է եղել, նրանք «Բագրատիո՜ն, Բագրատիո՜ն» են գոռացել: Հետո, երբ վիճակը նորից վատ է եղել, «Ստալի՜ն, Ստալի՜ն» են գոռացել:

Թբիլիսիի շենքերի պատերը ծածկված են նախընտրական պլակատներով: Պատերը մաքրելու համար մեծ գումարներ կպահանջվեն: Այդ պատճառով Թբիլիսիի զայրացած քաղաքապետը բնակչությանը կոչ է արել չքվեարկել այն կուսակցությունների օգտին, որոնք ամենից շատ են, ինչպես ինքն է արտահայտվել, կեղտոտել փողոցները: Դրանով նա փաստորեն կոչ է արել դեմ քվեարկել «Վրաստանի քաղաքացիների միության» Շեւարդնաձեի կուսակցության դեմ: Իսկ Քութայիսի քաղաքապետը յուրօրինակ ելք է գտել. նա մի կարգադրություն է հրապարակել, ըստ որի այն կուսակցությունը, որը ընտրություններից հետո չի պոկի իր նախընտրական պլակատները, կտուգանվի յուրաքանչյուր չհանված պլակատի համար 80 ամերիկյան սենթով: Իսկ այդ պլակատների թիվը մի քանի տասնյակ հազարների է հասնում:

Նախնական տվյալների համաձայն, ընտրատարածքների կեսում Էդուարդ Շեւարդնաձեն հավաքել է ձայների 70 տոկոսը: Զուգդիդիի շրջանում, որտեղ ապրում են Վրաստանի նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի կողմնակիցները, նրան հաջողվել է հավաքել ձայների 69 տոկոսը:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքիան ցավակցում է Իսրայելին

Դեմիրելը Իսրայել կատարելիք պաշտոնական այցը հետաձգվեց

6 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, TRT: Թուրքիայում ցավով ու ափսոսանքով ընդունվեց Իսրայելի վարչապետ Իցհակ Ռաբինի ողբերգական մահվան վերաբերյալ լուրը: Դեպքից հետո նախագահ Դեմիրելը զանգահարեց Իսրայելի նախագահ Վայցմանին: Կատարվածի առնչությամբ Ս. Դեմիրելը ցավակցելով Իսրայելի ժողովրդին, նշեց Միջին Արեւելքում խաղաղության հաստատման ուղղությամբ Իցհակ Ռաբինի անձնական մեծ ծառայությունները: Ռաբինի ողբերգական մահվան կապակցությամբ հրապարակվեց Թուրքիայի արտգործնախարարության հայտարարությունը, ուր մասնավորապես ասված է. «Մարդկությունն ականատես եղավ հերթական ահաբեկչական գործողության: Ազգայնամոլի արձակած գնդակի հետեւանքով կտրվեց լեգենդար գեներալի, մեծ անհատի եւ խաղաղության մարտիկի կյանքը: Արաբա-իսրայելական հակամարտության կարգավորման եւ Միջին Արեւելքում խաղաղության հաստատման ուղղությամբ Իցհակ Ռաբինի ծառայությունները դժվար է գնահատել: Ինչպես հայտնի է, Միջին Արեւելքում խաղաղության հաստատման համար ձեռնարկված յուրաքանչյուր քայլ Թուրքիայում գոհունակությամբ է ընդունվել եւ ստացել մեր պետության աջակցությունը»:

Ռաբինի հուղարկավորությանը մասնակցելու համար Երուսաղեմ ժամանեց վարչապետ Թանսու Չիլլերը:

Կատարվածի առնչությամբ առանձին հայտարարություններով հանդես եկան նաեւ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Իսմեթ Սեզգինը, Ձախ-ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Բյուլենթ Էջեւիտը:

Այս ընթացքում հայտնի դարձավ, որ նախագահ Ս. Դեմիրելը նոյեմբերի 12-ին նախատեսված Իսրայել կատարելիք պաշտոնական այցը անորոշ ժամանակով հետաձգում է:

Չիլլերի նոր կառավարությունը վստահության քվե ստացավ

Նոյեմբերի 5-ին տեղի ունեցավ Թուրքիայի Ազգային Մեծ ժողովի (ԹԱՄԺ) արտահերթ նստաշրջանը, ուր քննարկվում էր Թուրքիայի 52-րդ կառավարությանը վստահության քվե տալու հարցը: Մեջլիսը 243 կողմ եւ 171 դեմ արդյունքով կառավարությանը տվեց իր վստահությունը: ԹԱՄԺ-ի նախագահ Իսմեթ Սեզգինը, շնորհավորելով պատգամավորներին, ասաց. «Երկարատեւ կառավարական ճգնաժամից հետո վերջապես կազմավորվեց Թուրքիայի 52-րդ կառավարությունը: Այն ԹԱՄԺ-ի, երկրի եւ մեր ողջ ժողովրդի համար նշանակալից իրադարձություն է»: Նստաշրջանի վերջում շնորհակալական խոսքով հանդես եկավ վարչապետ Թանսու Չիլլերը: Նա վստահության համար շնորհակալություն հայտնելով պատգամավորներին, ասաց. «Վերջին շրջանում տեղի ունեցան մի շարք կարեւոր իրադարձություններ: Մեր անմիջական գործունեության շնորհիվ լուծվեցին նավթամուղի եւ Միջին Ասիան Եվրոպայի հետ կապող ավտոմայրուղու կառուցման խնդիրները: Այժմ հերթը Մաքսային պայմանագրինն է: Սրանք հարցեր են, որոնք Թուրքիայի համար կենսական նշանակություն ունեն: Այս նույն ոգով էլ մենք կգնանք դեպի ընտրություններ: Դեկտեմբերի 24-ին տեղի կունենան վաղաժամկետ ընտրություններ, եւ ժողովուրդը կընտրի 20-րդ գումարման ԹԱՄԺ-ի պատգամավորներին»:

Ապա անդրադառնալով գլխավոր ընդդիմադիր Մայր հայրենիք կուսակցության վերջին շրջանի գործունեությանը, Չիլլերն ասաց. «Այդ կուսակցությունից ընտրված 59 պատգամավորները կառավարությանը դեմ քվեարկեցին: Բայց դա մեզ չի զարմացնում: Այդ կուսակցության ղեկավարությունը եւ մասնավորապես նախագահ Մեսութ Յըլմազը, անտեսելով երկրի շահերը, ղեկավարվում են կուսակցական եւ անձնական ամբիցիաներով: Նրանք շուրջ տարի շարունակ խոսում էին ընտրությունների անցկացման անհրաժեշտության մասին: Բայց այժմ, երբ մենք նախաձեռնեցինք դեկտեմբերի 24-ի վաղաժամկետ ընտրությունները, Մայր հայրենիք կուսակցությունը դեմ է արտահայտվում: Նման գործելակերպի հետեւանքով այդ կուսակցության հեղինակությունը գնալով նվազում է: Ես համոզված եմ, որ ընտրություններից մենք ավելի հզորացած դուրս կգանք: Մեջլիսի 450 պատգամավորներից 350-ը կլինեն Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունից ընտրված պատգամավորները»:

Եւ այսպես, 49-ամյա տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Թանսու Չիլլերի գլխավորությամբ կազմավորվեց Թուրքիայի Հանրապետության 52-րդ կառավարությունը: Ճշմարիտ ուղի եւ Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությունների մասնակցությամբ կազմված կոալիցիոն կառավարությանը աջակցում է Ալփարսլան Թուրքեշի Ազգայնական շարժում կուսակցությունը: Մեջլիսում կառավարությանը կողմ քվեարկեցին Ճշմարիտ ուղի կուսակցության 162, Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության 59 եւ Ազգայնական շարժում կուսակցության 17 պատգամավորները: Մյուս քաղաքական կուսակցությունները ներկայացնող պատգամավորները դեմ քվեարկեցին: Առջեւում դեկտեմբերի 24-ին կայանալիք վաղաժամկետ ընտրություններն են:

ԳՐԻԳՈՐ ՉԱՐՔՅԱՆ

Իզմիրի եւ Սպարտայի շրջաններում ջրհեղեղը բազմաթիվ մարդկանց կյանք խլեց

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն, նոյեմբերի 4-5-ը Իզմիրում եւ Սպարտայի շրջանի Սուտչուլեր գավառում տեղի են ունեցել խոշոր ջրհեղեղներ: Աղետի հետեւանքով Իզմիրում զոհվել է 50 եւ վիրավորվել 37 մարդ: Քանդվել են հարյուրավոր տներ, հազարավոր մարդիկ մնացել են անօթեւան: Սպարտայի շրջանում ջրհեղեղի հետեւանքով զոհվել է 5 եւ անհետ կորել է 3 մարդ: Կան բազմաթիվ վիրավորներ, տասնյակ տներ քանդվել են: Աղետի շրջան են ժամանել փրկարար ջոկատներ եւ բուժանձնակազմ: Կարմիր մահիկի ընկերության նախաձեռնությամբ ստացվել են վրաններ, տաք ծածկոցներ, սննդամթերք, հագուստ եւ այլն: Նոյեմբերի 5-ին աղետի շրջան այցելեց Մայր հայրենիք կուսակցության նախագահ Մեսութ Յըլմազը: Յըլմազն աղետի հետեւանքներին ծանոթանալուց հետո լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ասաց. «Եթե ժամանակին կառավարությունն անհրաժեշտ մակարդակի շինարարական աշխատանքներ իրականացներ, ապա աղետի հետեւանքներն այսքան ծանր չէին լինի»: Աղետի առնչությամբ հրապարակվեցին նախագահ Ս. Դեմիրելի եւ վարչապետ Թ. Չիլլերի ցավակցական հեռագրերը, որտեղ նշվում է, որ աղետի հետեւանքները վերացնելու եւ տուժողներին անհրաժեշտ օգնություն ցուցաբերելու հարցում պետությունը կձեռնարկի բոլոր քայլերը:

ՓԱՐԻԶ

Բացահայտվեցին եւ վնասազերծվեցին Ֆրանսիայում ահաբեկչական գործողություններ իրականացնող ալժիրյան մահմեդական խմբավորումները

Ֆրանսիական հատուկ ծառայությունների կողմից ձեռնարկված օպերատիվ միջոցառումների շնորհիվ բացահայտվեց եւ վնասազերծվեց Ֆրանսիայի տարածքում գործող «Ալժիրյան զինված իսլամական խումբ» ծայրահեղական կազմակերպության մի քանի խմբավորումների գործունեությունը, որը վերջերս վերջնագիր էր ներկայացրել ֆրանսիական իշխանություններին, պահանջելով դադարեցնել ֆրանսիական օգնությունն Ալժիրին, խզել նրա հետ դիվանագիտական կապերը եւ դատապարտել գալիք նախագահական ընտրություններն Ալժիրում:

Երեք ալժիրցի ահաբեկիչների ձերբակալումը Լիլ քաղաքում հնարավորություն տվեց կանխելու ահաբեկչական հերթական գործողությունը, որը նրանք ծրագրել էին իրագործել քաղաքի մարդաշատ շուկայում մոտ օրերս: Նախկինում նրանք իրագործել էին մի շարք այլ պայթյունի գործողություններ Փարիզում [illegible] Լիոնում:

Խուզարկության ժամանակ նրանց վարձած բնակարանում հայտնաբերվել է զագի բալոն եւ պայթուցիկ սարքի համար նախատեսված համապատասխան սարքավորումներ: Նախնական հետաքննության ընթացքում պարզվեց, որ ահաբեկիչներից մեկն արդեն խուսափել էր պատրաստել եւ նոյեմբերի 6-ին Փարիզի մետրոյում պայթեցրել է այդ տիպի մի ռումբ: Այդ մասին են վկայում ռումբի բեկորի վրա հայտնաբերված նրա մատնահետքերը, որոնք համապատասխանում են վերոհիշյալ տանը զագի բալոնի վրա հայտնաբերված մատնահետքերին: Ոստիկանությանը հաջողվեց բացահայտել այդ խումբը միայն այն բանից հետո, երբ Լիոնում վնասազերծվեց մեկ ուրիշ խումբ, որի ղեկավարը Խալեդ Քելկալը, փոխհրաձգության ժամանակ սպանվեց, իսկ խմբի մյուս անդամները ձերբակալվեցին: Ֆրանսիայում գործող մահմեդական ահարկ[illegible]

կալվածը 28-ամյա Բենսայիդը, որը կեղծված փաստաթղթերի համաձայն համարվում էր Փարիզի ուսանողական համալսարաններից մեկի կարծեցյալ ուսանողը: Ալժիրի հատուկ ծառայությունների տեղեկությունների համաձայն, համարվում է «Ալժիրյան զինված մահմեդական խումբ» կազմակերպության ղեկավարներից մեկը, որը մի քանի ամիս առաջ ժամանել էր Փարիզ ղեկավարելու Ֆրանսիայի տարածքում գործող ալժիրյան մահմեդական ահաբեկչական խմբավորումների գործունեությունը:

Երկրի ունենալով ֆրանսիական հեռուստատեսությամբ, ներքին գործերի նախարար Ժան Լուի Դեբրեն նշեց, որ դեռեւս վերջնականորեն բացահայտված չեն Ֆրանսիայում գործող բոլոր ահաբեկչական խմբերը, միաժամանակ նա հավաստիացրեց, որ պայքարը նրանց դեմ կլինի անզիջում:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

Մշակոյթ

Ժակ Շարբի ծրագրերից յուրաքանչյուրն ունի զարգացման իր գիծը: Առաջին ծրագիրը նոր վիեննական դպրոցի ստեղծագործութիւնն էր, երկրորդը դասական ժամանակաշրջանի աւանդներով արտայայտուած Ալբան Բերգի եւ Անտոն Վեբեռնի ստեղծագործութիւններն էին, երրորդը՝ 20-րդ դարի ամերիկեան ժամանակակից կոմպոզիտորների ստեղծագործութիւնները: Բազմաժանր դաշնակահար, կոմպոզիտոր եւ դաշնակահար Շարբը (նրա «բիսերի» արժանացած կատարումներից մէկը Ռոբերտ Շումանի իմպրովիզացիաների էր). Նա Կարլհայնց Շտոկհաուզենի Klavierstück IX-ի մեղմասիկ ռացիոնալիզմը ներկայացրեց վառ ձայնային ձեւի, իսկ Հորացիո Ռադուլեսկուի 2-րդ սոնատում բացահայտեց սոնորային համալիրների խաչուրդը, որոնք մեր տարածականորեն արձագանքում էին, մերթ էլ մեխանիկական երանգ ստանում: Մինչեւ «20 հայացք մանուկ Յիսուսի վրա» շարքից), Տորու Տակեմիցուի («Փակ աչքեր»), Ջոն Ադամսի («Ֆրիգիական դարպասներ») եւ Ջոն Քեյջի (Սոնատներ եւ ինտերլյուդիաներ) երաժշտութիւնը: Մոտ մեկ ժամ տեւող վերջին ստեղծագործութիւնը կես դար առաջ է գրուած, նախապատրաստուած դաշնամուրի համար: Ներկայումս այն աւելի շուտ

Ժակ Շարբի երկու ընծաները

Հայաստանի կոմպոզիտորների միութեան հրաւէրով Երեւանում հյուր էին ֆրանսիական «Պոլիֆոնի» անսամբլի դիրիժոր Նվարդ Անդրեասյանը եւ նոյն երաժշտախմբի դաշնակահար Ժակ Շարբը, որի ելոյթները 1992-ին վառ բռնկում էին դարձել մեր երաժշտական կյանքի երկնակամարում: Այս անգամ Նվարդ Անդրեասյանը կանգնեց Երաժշտության կամերային անսամբլի վահանակի մոտ, իսկ Ժակ Շարբը 20-րդ դարի երաժշտութեան երկու հրաշալի մենահամերգ տվեց Երեւանի կոնսերվատորիայի դահլիճում:

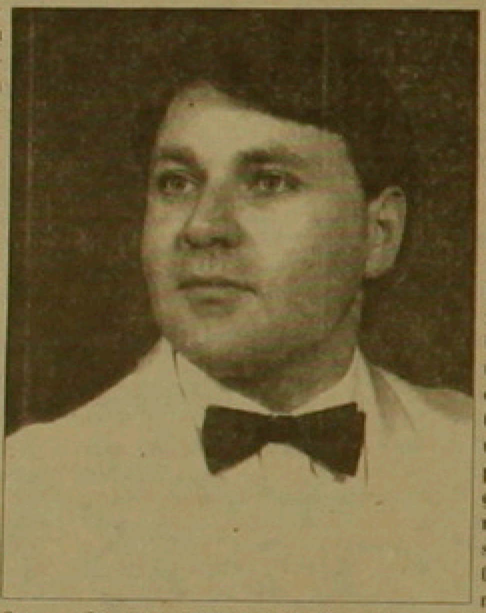

Ամիրխանյանի «Հայի աչեր» երգի մշակումն է) հնչող նյութը ընկալում է որպես փիլիսոփայական ուղեւորի համադրույթի արտացոլում: Ուստի նրա կատարողական ոճը հարուստ է արտաերաժշտական խորհրդանիշներով:

Փոլ կազմած առաջին երեք ստեղծագործութիւններում Ալբան Բերգի Սոնատում, Առնոլդ Շյոնբերգի թիվ 19 երկի 6 պիեսներում, Անտոն Վեբեռնի Վարիացիաներում դաշնակահարը բացահայտեց երաժշտական տեխնիկայի փոխակերպումը: Բերգի Սոնատը նա նվագում էր հանդարտ, պարփակված մեղմութեամբ ու դեռ. Շարբը ծագումով լեհ է, նրա լրիվ ազգանունն է Շար Վել Բուճյակ), ապա, էքսպրեսիոնիզմ պատեւելով Շյոնբերգի պիեսների համար: Դրանցում, ընդգծելով ձայնի արտահայտչականութիւնը, դրա արտաբերման եւ դինամիկայի բազմազանութիւնը, դաշնակահարը նախապատրաստում էր Վեբեռնի «մոտքը»:

Ինչպես հայտնի է, Վեբեռնի Վարիացիաները դասվում են 20-րդ դարի դաշնամուրային երաժշտության «հիմնական գրառումների» թվին: Շարբը դրանք կատարեց յուրովի ավելի շուտ բանաստեղծորեն, քան կառուցվածքային տեսանկյունից: Ստրուկտուրալիզմին առնչվող գեղագիտական ողջ տեղեկատվութիւնը նա պահպանեց հետվեբեռնյան սերնդի Շտոկհաուզենի, Բուլեզի, Ռադուլեսկուի համար:

Այստեղ ֆրանսիացի դաշնակահարը զգնվում էր ստեղծագործական

Շարբի զանազանական հնարավորութիւնների գագաթնակետը դարձավ Պիեռ Բուլեզի Notations-ի կատարումը: Այդ ստեղծագործության ինչպես հղկված, ֆակտուրային խնանկարային ոճը, որն ավելի մոտ է նվագախմբայինին (պատահական չէ, որ առաւել տարածված է ստեղծագործության հեղինակային տարբերակը ընդլայնված սիմֆոնիկ նվագախմբի համար), այնպես էլ բուն ծավալն ի դեմս Շարբի գտան զերազանց մեկնաբանում: Հետաքրքիր է, որ ասես նվագախմբին լսելով նա միաժամանակ պահպանում էր անսամբլային դաշնակահարի պարտքը:

Արեւելյան աշխարհընկալումը միավորել է Օլիվյե Մեսիանի (երեք

դասական հետաքրքրություն է ներկայացնում: Մինչդեռ ճապոնացի Տակեմիցուի պիեսը գեղագիտական է: Դրա երաժշտութիւնը ծավալվում էր ասես երկու մակարդակով, որոնք Շարբը նրբորեն ընդգծում էր տեմբրային նրբերանգավորմամբ:

Minimal art-ի ներկայացուցիչ Ջոն Ադամսի երկը առաջին անգամ էր կատարվում Երեւանում: Ամերիկացի առավել ժողովրդական ժամանակակից կոմպոզիտորներից մեկը Ադամսը, կարողացել է նորօրյա պարզության սահմանափակությունը հաղթահարել ռիթմիկ բազմակերպության վարպետությամբ, անընդմեջ իմպրովիզացիոն ընթացքի կերտմամբ: Ադամսի կոնցեպտուալիզմը արտահայտ էր Ժակ Շարբին: Ստեղծերին մեղմ հոգսերը, երկարատեւ դինամիկ ձեւը դրա արտաքին ստատիկայի հակառակ որպես կառույցութիւնը, ֆակտուրայի եւ հարմոնիայի նվազագույն փոփոխությունների ընկալումը հանգեցրին կատարողական արժանի հաջողության:

Երեւանում Շարբի երկու համերգները ընծա դարձան նրանց համար, ովքեր գնահատում են հնոցի դասական արվեստը: Երախտապարտ ենք Ֆրանսիայից եկած հյուրին, քանի որ նա մեզ հնարավորութիւն տվեց փոքր ինչ ընչել այն դարաշրջանի օդը, որը մի ժամանակ մոտ էր ու մաշվել, իսկ այժմ վերածվել է հուշերի ժանրի:

Մ.ԱԵՏԱՄԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր

ՀՅՈՒՐԱԽԱՂԵՐ

Երեւանից հետո Աբեղյան թատրոնը՝ նոր շրջագայության

1996-ի մարտի 29-ին Վանաձորի Աբեղյան թատրոնը ելույթներ կունենա Մարսելում, Վալանսում, Սեն Փրիեստում, Նանսում, Սեն Ժերվիեում, Պանեյռում, Ժնեւում, խաղերի, որոնք տվել են իրենց համաձայնությունը, տեղեկացնում է Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջ» օրաթերթը հոկտեմբերի 31-ի համարում: Ծրագիրը, որն ընդգրկում է թատրոնի հյուրախաղերը 15 քաղաքներում նույնքան ներկայացումներով, իրագործել է դեռեւս 93-ի հունիսին Հայաստանում, ֆրանսիացի բեմադրիչների այցից հետո: Մասնավորապես Ստրասբուրգի ազգային թատրոնի տնօրեն Ժան Լուի Մարտինելլիի կողմից հրավիրված Վանաձորի Աբեղյան թատրոնը փայլուն ելույթներ ունեցավ 94-ի աշնանը Ստրասբուրգում, որին տեղի ժամուլը բարձր գնահատականներով արձագանքեց: «Յառաջը» գրում է, թե Մարտինելլին մտադիր է իր աջակից Էտիեն Շարասոնի հետ կազմակերպել այս մեծ շրջագայությունը ի նպաստ թատերախմբի: Խումբը ժնեւ է ժամանելու մարտի 12-ին, իսկ վերջին ներկայացումը ծրագրված է ապրիլի 24-ին Նանսում: Հիշեցնենք, որ նախքան Ֆրանսիա հյուրախաղերի մեկնելը թատրոնի ներկայացումները երեւանցիներին ուշադրությանը կհանձնվեն նոյեմբերի 11-18-ը Պարոնյանի բեմում:

ՏԱՄՍԱՍՏ

«Լեռնային կակաչները»՝ Փափազյան թատերախմբի բեմում

Գլենդելյ քոլեջի սրահում, հոկտեմբերի 8-ին Վահրամ Փափազյան թատերախումբը ներկայացրել է Հայկ Հակոբյանի «Լեռնային կակաչներ» թատերախաղը՝ Համազգայինի շրջանային վարչության կազմակերպությամբ, տեղեկացնում է Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջը»՝ հոկտեմբերի 31-ի համարում: Ընթերցողներին հիշեցնենք, որ երեւանցի հանդիսատեսին թիեսը ծանոթ է Երեւանի Համազգայինի թատրոնի խաղացանկից:

«Վասպուրականի սրբապատկերները». Ցուցադրություն Գլենդելյում

Հոկտեմբերի 8-ին գլենդելյաբնակ տեր եւ տիկին Նիկոլ եւ Մարալ Մարգարյանների բնակարանում տեղի է ունեցել նկարիչ Չասիկ Չասիկյանի 40 պաստառների ցուցադրությունը, որոնք ներկայացրել են Վասպուրականի սրբապատկերները, տեղեկացնում է «Յառաջը»՝ հոկտեմբերի 31-ի համարում:

EX-VOTO ԿԵՆՏՐՈՆ

Այսօր բացվում է Գրիգոր Խաչատրյանի ցուցահանդեսը

«Ես ծննդներիս սեռական ցանկությունների արդյունքն եմ», Գրիգոր Խաչատրյանի 1995-ի արդյունք այս ճնակերպումը առավել հնչեղ է դառնում այսօր՝ նոյեմբերի 7-ին, երբ «ողջ աշխարհի հետադեմ մարդկությունը նշում է նոյեմբերի 7-ը որպես հոկտեմբերյան հեղափոխության տարեդից, առաջադեմը որպես Գրիգոր Խաչատրյանի ծննդյան օր»: Օրինաչա՞փ է Հոկտեմբերյան սոցիալիստական մեծ հեղափոխության տարեդարձը վերածել Գրիգոր Խաչատրյանի ծննդյան օրվա, են տարբե՞ր է հանդիպել «պետության կողմից պախարակվող» մի զոյության, որի 43-ամյակն այսօր է լրանում: Ձեզ համար պարզ կդառնա այսօր՝ ժամը 17-ին բացվող ցուցահանդեսում: Հասցեն Ex-Voto արվեստի կենտրոն (գրականության եւ արվեստի թանգարան, Արամի 1):

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Նոյեմբերի 10-ին կկայանա ՀԱՀ-ի Գործարարության եւ գործարար ղեկավարման քոլեջի ավարտական կուրսի գործարարության դիպլոմային նախագծերի (Business Projects) հետեւյալ չորս լավագույն աշխատանքների

ներկայացումն ու մրցանակաբաշխությունը.

1. «Ռեյն» ոչտական ծառայություն. փոխեծրիչների արտադրության շուկայագիտական նախագիծ:
   Հեղինակներ՝ Արմինե Ժամկոչյան, Աշոտ Մանուկյան, Արմեն Գալստյան, Բենիամին Փալազյան
2. Երեւանի ճենապակու գործարան, դերիստներից ջերմամեկուսիչ նյութերի արտադրության գործարար նախագիծ:
   Հեղինակներ՝ Նարինե Արզարյան, Արթուր Հարությունյան, Արտակ Բաղդյան, Արմեն Պետրոսյան
3. Հանրային բնակարանների շինարարության նպատակով ոչտական բնակարանաշինության պարտատոմսերի շուկայի զարգացման նախագիծ:
   Հեղինակներ՝ Գեղ Խաչատրյան, Արմեն Վարդանյան
4. Գառնիում փոքր արտադրության գործարար նախագիծ:
   Հեղինակներ՝ Ռուբեն Խառայելյան, Կարինե Միրզոյան, Մհեր Ավետյան

Միջոցառումը կսկսվի ժամը 14-ին Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 5-րդ հարկ), որից հետո բոլոր մասնակիցների համար կկազմակերպվի ընդունելություն:

Հրավիրում ենք բոլոր հետաքրքրվողներին

Ներկայացումը կընթանա անգլերեն լեզվով՝ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27.09.53, 27.18.27:

ՓԱՐԻԶ

Հայ գրականությանը նվիրված հանդիպումներ

«Ազգը» ժամանակին համառոտ տեղեկացրել է, որ սեպտեմբերին հայ գրականությանը նվիրված հանդիպումներ են կայացել Փարիզում: Առաջինը նվիրված հայ գյուղագրությանը: Համազգայինի կազմակերպած այս միջոցառմանը բանախոսեցին Հակոբ Պալյանը, Հիլդա Գալֆայանը, Կարապետ Դաշնյանը: Երկրորդը նյութ էր ընտրել «Հայ-ֆրանսիական թարգմանություններն ու դրանց խնդիրները» եւ կազմակերպված էր Հայկական սփյուռքի հետազոտական կենտրոնի եւ ՀՀ դեսպանատան կողմից: Բանախոսներն էին Վահե Գոդելը, Ժան Պիեռ Մահեն, Պիեռ Տեր-Սարգսյանը եւ Ալեքսանդր Թոփչյանը: Փարիզի մեր թղթակից Ռաֆֆի Հերմոն Արախի նյութը այդ հանդիպումների մասին է:

Սեպտեմբերի 25-ին ՀԲԸՄ-ի «Ալեք Մանուկյան» սրահում, 80 ունկնդրի առջեւ Հակոբ Պալյանը բանախոսեց Համաստեղի, Հիլդա Գալֆայանը՝ Սեն Ծուրիի, Կարապետ Դաշնյանը՝ Մկրտիչ Մարկոսյանի մասին: Սեպտեմբերի 26-ին, Փարիզի գրողների տան լեփ-լեցուն դահլիճում բանախոսեցին Վահան Տեր Ղեւոնդյանը, Հայկական կենտրոնի հիմնադիր նախագահ Ժան Կլոդ Քեբաբջյանը, Վահե Գոդելը, Ալեքսանդր Թոփչյանը, Ժան Պիեռ Մահեն եւ Պիեռ Տեր Սարգսյանը:

Շվեյցարիայում եւ ֆրանսախոս երկրներում հանրածանոթ գրականագետ, գրող, թարգմանիչ եւ դասախոս Վահե Գոդելն ասաց, թե «հայերեն թարգմանական աշխատություններս շահավետ եղան հենց ինձ համար, որովհետեւ գրողի իմ մի շարք գրքեր այսօրվա ճակատագիրը չէին ունենա, եթե չլինեի հայ բանաստեղծության հետ կապը»: Ֆրանսիացի հեղինակներից մի շարք թարգմանություններով հայտնի գրող Ալեքսանդր Թոփչյանը խոսեց թարգմանչական արվեստի պատմության մեջ հայերի ներկայության մասին. «երբ հազար տարվա հայ մշակույթի պատմության մեջ հայ քրիստոնյա գործիչների մեծ դերն անուրանալի է: Սորբոնի բարձրագույն ուսման գործնական դպրոցի հետազոտական տնօրեն Ժան Պիեռ Մահեն, կարեւորելով թարգմանչական աշխատությունների խոշոր բաժինը հայ մշակույթի կերտման գործում, ավելացրեց, թե «գրաբարի եւ աշխարհաբարի ֆրանսիացի իմ ուսուցիչներին Հայաստանը եւ հայերենը միայն գրքերից էին ծանոթ, միակ շրջապատը՝ Մխիթարյանների Ս. Ղազար վանքն էր: Իսկ ես բախտ ունեցա հայերենս Հայաստանում կատարելագործելու: Հայերենի, ֆրանսերենի, գերմաներենի, անգլերենի թարգմանիչ, գրող, Աստղիկյան տրեխ լրագրող Պիեռ Տեր Սարգսյանը, խոսելով հայերենից ֆրանսերեն արած իր թարգմանությունների մասին (Կոստան Զարյանի «Նավը լեռան վրա», Եղիշե Չարենցի «Երեւանի ուղղիչ տնից», Զապել Եսայանի «Սիլիհտարի պարտեզները» եւ Հրանտ Մաթեւոսյանի «Աշնան արեւը») ասաց, թե բնագրին հարազատ մնալու մտահոգությամբ հաճախ «մինչեւ եմ որոնում: Բառբառի դեպքում խնդիրը բարդանում է»:

Հանդիպումն ավարտվեց աշխույժ հարց ու պատասխանով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ Մարզական

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Փյունիկի» լուրջ հայտը

Առաջնությունը հասեց հասունության

ՍԱՄՎԵԼ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՀՀ բարձրագույն խմբի առաջնություն
11 տուր

«Ցեմենտ»-«Փյունիկ»	0-0
«Արագած»-ՀՄՄ	4-2
«Զանգեզուր»-«Ղարաբաղ»	1-3
«Շիրակ»-«Կոտայք»	2-0
«Ազնավուր»-«Վան»	0-4
«Արարատ»-«Երեւան»	1-2

Ավարտվեց աշուն-գարուն սկզբունքով Հայաստանի Հանրապետության ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնության առաջին շրջանը: Գերազանց հանդես եկավ ՀՄԸՄ-ի հովանու Երեւանի «Փյունիկը», որը 11 հանդիպումներից ինում հաղթեց, երկուսն ավարտեց ոչ-ոքի եւ վաստակելով 29 միավոր 4 միավորով առաջ անցավ մոտակա մրցակիցներից Գյումրիի «Շիրակից» եւ Երեւանի «Երեւանից»: «Փյունիկը» միակ թիմն է, որ պարտություն չկրեց, ընդ որում չեմպիոնի կոչման համար պայքարում իր գլխավոր մրցակիցներից Գյումրիի «Շիրակին» հաղթեց 4-0 խոշոր հաշվով եւ ոչ-ոքի արեց Երեւանի «Արարատի» հետ: «Փյունիկն» ի տարբերություն շատ թիմերի ձգտում է խաղալ կոմբինացիոն-կոլեկտիվ ոճով: Արդեն 4-րդ տարին է, ինչ մեր հանրապետության անկախ առաջնություններում թիմը հանդես է գալիս գրեթե անփոփոխ կազմով: Ֆուտբոլիստները իրար լավ են հասկանում եւ առանց ավելորդությունների ամեն ինչ անում են առավելագույնս օգտակար խաղալու համար: «Փյունիկի» խաղային բոլոր օղակներում ընդգծված առաջատարներ կան: Պաշտպանությունում աչքի են ընկնում Սարգիս Հովսեփյանն ու Վարդան Խաչատրյանը, կիսապաշտպանությունում Հայկ Մարգարյանն ու Վարդան Մինասյանը, հարձակման գծում Վարազդատ եւ Արմեն Ավետիսյանները, որոնք ՀՀ հավաքականների անդամներ են: Հատկապես նախկին արարատցի Վարդան Խաչատրյանի հայտնվելը «Փյունիկ»-ում զգալիորեն ամրապնդել է թիմի պաշտպանությունը եւ մեծացրել հարձակողական պոտենցիալը, քանի որ փորձառու ֆուտբոլիստը հաճույքով մասնակցում է նաեւ գրոհներին եւ արդեն 7 գնդակ է խփել ու դարձել թիմի առաջին շրջանի ռմբարկուն: Կարծում եմ ընթացիկ մրցաշրջանը Վարդան Խաչատրյանի համար լավագույններից մեկն է: Եւ եթե նա նման նպատակադրվածությամբ շարունակի խաղալ, ապա շատ օգտակար կլինի նաեւ Հայաստանի հավաքականի համար: Խորեն Հովհաննիսյանի վերադարձը թիմ, որպես խաղացող-մարզիչ, հոգեբանորեն նույնպես ամրապնդեց «Փյունիկին»: 40-ամյա անկրկնելի ֆուտբոլիստն այսօր էլ չի կորցրել իր լավագույն որակները: Այնուամենայնիվ «Փյունիկից» պետք է առանձնացնել Սարգիս Հովսեփյանին, ֆուտբոլիստ, որը միշտ խաղում է խելացի պրոֆեսիոնալին հատուկ պատասխանատվությամբ, պարզ ու օգտակար եւ գրեթե անսխալ: Թող մեր առաջատար մյուս ֆուտբոլիստները չնեղանան, թվում է Սարգիս Հովսեփյանն այսօր ամենակարգապահ ֆուտբոլիստն է խաղադաշտում, որին պետք է ձգտեն նմանվել շատերը: «Փյունիկը» լուրջ հայտ ներկայացրեց չեմպիոնի կոչման տիտղոսի համար եւ երկրորդ շրջանում նրա առաջընթացը կանգնեցնելը գործնականում շատ դժվար կլինի:

Հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակը», չնայած առաջին շրջանն ավարտեց առաջատարների թվում, սակայն խաղաց լուրջ սայթաքումներով: «Կոտայքի» հետ վերջին խաղում աչքի ընկավ թիմի առաջատարներից մեկը Հարություն Վարդանյանը, որը դարձավ երկու գոլի հեղինակ: Այնուամենայնիվ «Շիրակը» կորցրել է իր կոմբինացիոն խաղաոճը:

Առաջնության ամենագլխավոր հայտնությունը Երեւանի «Երեւան» թիմն է: Երիտասարդ կազմ ունեցող այս կոլեկտիվն առաջին շրջանից հետո «Շիրակի» հետ բաժանեց 2-3-րդ տեղերը, հանգամանք, որը հաճելիորեն ընդունում է նրան: Ես բախտ ունեցա ականատես լինել «Արարատ»-«Երեւան» վերջին հանդիպմանը եւ վառել հետաքրքրությունը: «Երեւանի» համարձակ խաղը հեղինակավոր մրցակցի հետ եւ հաղթանակը վկայում է, որ նրա առաջատարների մեջ գտնվելն ամենեւին պատահական չէ: Թիմի հարձակվող Տիգրան Եսայանն «Արարատի» հետ խաղում նույնպես դրսեւորեց ռմբարկուի իր հատկանիշները եւ երկու անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը: 15 գնդակով Տիգրան Եսայանը ռմբարկուների մրցույթում դուրս եկավ առաջին տեղ: «Երեւանը» միակ թիմն է, որ սեփական հարկի տակ անցկացրած բոլոր 6 հանդիպումներում հաղթանակ է տարել մրցակիցների նկատմամբ: Այս թիմի խաղացողներից շատերը հանդես են գալիս ՀՀ մինչեւ 18 տարեկան ֆուտբոլիստների հավաքականում, որը շուտով Հոլանդիայում մասնակցելու է Եվրոպայի առաջնության խմբային մրցաշարին: Հույս ունենանք, որ այնտեղ էլ «Երեւանի» ֆուտբոլիստները իրենց լավագույն կողմերով կդրսեւորեն:

Ինչ վերաբերում է օբյեկտիվորեն ամենաուժեղ կազմն ունեցող «Արարատի» ելույթներին, ապա պետք է նշել, որ նա իր հնարավորություններից անհամեմատ ցածր հանդես եկավ: 11 հանդիպումներից գրեթե կեսում (5) նա չկարողացավ առավելության հասնել մրցակիցների նկատմամբ: Իսկ 3 պարտությունը չափից ավելի շատ է մեր ամենափորձառու թիմի համար, որի խաղացողները կազմում են թե ազգային եւ թե երիտասարդական հավաքականների կորիզը: Կասկածից վեր ԳԿՍ-ի հետ փայլուն խաղից հետո «Արարատը» անհասկանալի պատճառներով կտրուկ նահանջ արեց: Հատկապես «Արագածի» եւ «Երեւանի» հետ վերջին երկու խաղերում «Արարատն» անճանաչելի էր դարձել: Ասել, թե պատճառը թիմի առաջատար խաղացողներ Տիգրան Գոնջյանի եւ Համլետ Մխիթարյանի բացակայությունն է, որոնք 3-ական խաղով որակազրկվել էին կապված «Շիրակ»-«Արարատ» խաղի հետ, ամենեւին ճիշտ չի լինի: «Արարատը» մյուս թիմերի համեմատ ամենալավ եւ ամենաերկար պահեստայինների նստարանն ունի: Պարզապես ֆուտբոլիստներից շատերը տարվում են անհատական խաղով եւ չկա կոմբինացիոն խաղ: Թվում է արարատցիները լուրջ հետեւություններ կանեն եւ գալիք տարի երկրորդ շրջանում նոր որակներով ասպարեզ դուրս կգան:

Ավարտվում է ընդհանրապես 1995-ի ֆուտբոլային մրցաշրջանը: Նոյեմբերի 15-ին Հայաստանի ազգային հավաքականն իր վերջին հանդիպումն է անցկացնելու «Եվրոպա-96-ի» առաջնությունում: Արտագնա խաղում նա իր ուժերը չափելու է Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի հավաքականի հետ: Իսկ առջեւում նոր խոշոր մրցաշար է: Արդեն դեկտեմբերին տեղի կունենա 1998-ի աշխարհի առաջնության ընտրական փուլի վիճակահանությունը:

Առաջնության ռմբարկուները

Տ. Եսայան («Երեւան»)	15
Հ. Թումբարյան («Ցեմենտ»)	14
Ա. Ադամյան («Արագած»)	13
Ա. Մանուցյան («Զանգեզուր»)	7
Վ. Խաչատրյան («Փյունիկ»)	7
Վ. Հովհաննիսյան («Կոտայք»)	7
Վ. Մինասյան («Փյունիկ»)	6
Ա. Ավետիսյան («Փյունիկ»)	6
Ա. Պետրոսյան («Շիրակ»)	6
Ա. Քոչարյան («Արարատ»)	6
Լ. Ստեփանյան («Արարատ»)	6

ՀՀ 1995-96 թթ. բարձրագույն խմբի առաջնության առաջին շրջանի ամփոփիչ աղյուսակը

Թիմեր	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ	Սեփական դաշտ Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ	Մրցակցի դաշտ Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ (Երեւան)	11	9	2	0	36-9	29	6	5	1	0	19-3	16	5	4	1	0	17-6	13
2. Երեւան (Երեւան)	11	8	1	2	25-9	25	6	6	0	0	18-2	18	5	2	1	2	7-7	7
3. Շիրակ (Գյումրի)	11	8	1	2	27-14	25	6	5	1	0	16-5	16	5	3	0	2	11-9	9
4. Արարատ (Երեւան)	11	6	2	3	33-12	20	6	4	1	1	23-7	13	5	2	1	2	10-5	7
5. Ցեմենտ (Արարատ)	11	6	2	3	28-14	20	5	4	1	0	18-2	13	6	2	1	3	10-12	7
6. Կոտայք (Կոտայքի շրջ.)	11	5	2	4	20-16	17	5	3	2	0	14-4	11	6	2	0	4	6-12	6
7. Ղարաբաղ (Երեւան)	11	3	3	5	10-14	12	5	2	1	2	4-4	7	6	1	2	3	6-10	5
8. Վան (Երեւան)	11	3	2	6	14-25	11	5	2	0	3	6-13	6	6	1	2	3	8-12	5
9. Արագած (Գյումրի)	11	3	2	6	22-38	11	5	3	0	2	15-13	9	6	0	2	4	7-25	2
10. ՀՄՄ (Երեւան)	11	2	2	7	16-29	8	6	1	2	3	7-13	5	5	1	0	4	9-16	3
11. Զանգեզուր (Գորիս)	11	2	1	8	12-33	7	6	2	1	3	12-13	7	5	0	0	5	0-20	0
12. Ազնավուր (Նոյեմբերյան)	11	0	2	9	10-40	2	5	0	1	5	6-16	1	6	0	1	5	4-24	1

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ընդլայնվում են հայ-վրացական ֆուտբոլային կապերը

Դավիթ Ղիփիանին Երեւանում

Թբիլիսիի «Դինամոյի» 44-ամյա գլխավոր մարզիչ Դավիթ Ղիփիանին, որը «Հրազդան» մարզադաշտում իր ինքնատիպ եւ արտիստիկ խաղով բազմիցս հիացրել է նաեւ հայ ֆուտբոլասերներին, կրկին Երեւանում է: Գալու նպատակը կապերի ընդլայնումն է, որը միշտ գոյություն է ունեցել Վրաստանի եւ Հայաստանի ֆուտբոլիստների միջեւ: Ղիփիանիի կարծիքով ավանդույթները պետք է պահպանել առաջին, երիտասարդական, պատանեկան հավաքականների, ինչպես նաեւ ակումբային թիմերի ու վետերան ֆուտբոլիստների ընկերական հանդիպումներով: «Այսօր ֆուտբոլը սերտորեն կապված է տնտեսական խնդիրների հետ եւ եթե մենք կարողանանք դրանք հաղթահարել, կշահի բոլորի կողմից սիրված խաղը, որը մեզ նվիրում է գեղեցիկի հետ հանդիպման ուրախություն», ասաց նա: Ղիփիանին ընդգծեց, որ տան եւ հարազատ ակումբի նկատմամբ կարոտը ստիպել է իրեն վերադառնալ արտասահմանից եւ գլխավորել «Դինամոն»: Նա ընդգծեց ֆուտբոլի նկատմամբ պետական աջակցության կարեւորությունը եւ ասաց, որ կա Էդուարդ Շեւարդնաձեի հրահանգը, որը կոչ է անում բազմակողմանիորեն օգնել ֆուտբոլի զարգացմանը:

«Ներկայիս մենք զրկվել ենք 14 ֆուտբոլիստներից, որոնք հանդես են գալիս արտասահմանյան ակումբներում, երբեմն խաղալով ցածրագույն դիվիզիոններում: Չի կարելի այդպիսի սերունդ կորցնել եւ մենք ամեն ինչ պետք է անենք, որպեսզի վերադարձնենք նրանց Թբիլիսիի «Դինամո», որտեղ նրանք կարող են իրենց ցույց տալ եվրագավաթների խաղերում: Ֆուտբոլը պայքար է եւ Վրաստանի ու Հայաստանի թիմերի հանդիպումները միշտ անցել են գրավիչ մրցապայքարում: Դա երբեք չի խանգարում մեզ միշտ մնալ բարեկամներ», ասաց Դավիթ Ղիփիանին:

Այն հարցին, խաղալն է հեշտ, թե մարզելը, Ղիփիանին պատասխանեց. «Մարզչական աշխատանքն անհամեմատ բարդ է, քանի որ պատասխան ես տալիս ամբողջ թիմի համար: Բայց երբ ինքդ ես խաղում, ինքդ էլ պատասխանում ես միայն քեզ համար: Մարզչի աշխատանքը բարդ եւ աննորմալ մասնագիտություն է: Թիմը հաղթում է, ուրեմն խաղացողներն են հաղթում, երբ պարտվում է՝ մարզիչն է պարտվում...»:

Ղիփիանին ընդգծեց, որ Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան եռահարկ առանձին շենք ունի, որը գտնվում է «Դինամո» մարզադաշտի դիմացի փողոցում, եւ կրում է կաշվե գնդակի հռչակավոր վարպետ, Թբիլիսիի «Դինամոյի» անմոռանալի ավագ Շոթա Յամանիձեի անունը:

Ինչպես Սնարքի թղթակցին ասաց Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանը, աշխատանքներ են տարվում նորմալ պայմաններ ստեղծել իր կողմից ղեկավարվող ֆեդերացիայի աշխատակիցների համար: Նա միաժամանակ նշեց, որ Թբիլիսիի «Դինամոյի» գլխավոր մարզիչ Դավիթ Ղիփիանիի հետ ընկերական հանդիպման, ինչպես նաեւ դրանից վաղ Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Նոդար Ախալկացիի հետ զրույցի ժամանակ ընդգծվել է շփումների խորացման կարեւորությունը, քանի որ դրանք եւ ավանդական են, եւ տնտեսապես շահավետ:

ՍՆԱՐՔ

Սլավա Ղազարյանն ընտրական խաղի մրցավար

ՖԻՖԱ-ի մրցավար Սլավա Ղազարյանը, որը գլխավորում է Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մրցավարական կոմիտեն, մինչեւ 18 տարեկան ֆուտբոլիստների Եվրոպայի առաջնության ընտրական հանդիպման մրցավար է եղել: Ինչպես Սնարքի թղթակցին ասել է Ղազարյանը, Բելգիայի Մուսկրոն քաղաքում հանդիպեցին Բելգիայի եւ Սլովենիայի հավաքականները: Խաղն ընտրական խմբում վճռորոշ էր: Հաղթողը եզրափակիչ մրցաշարի ուղեգիր էր ձեռքբերում: Հաջողությունը 3-1 հաշվով ուղեկցեց բելգիացիներին: Օրերս Ղազարյանը կուղեւորվի Պրահա, որտեղ տեղի կունենա ՖԻՖԱ-ի մեջ մտնող ֆուտբոլի ազգային ֆեդերացիաների մրցավարական հանձնաժողովների նախագահների խորհրդակցություն: Նրանում կքննարկվեն ֆուտբոլային հանդիպումների մրցավարության օրենքների փոփոխություններին վերաբերող հարցեր:

ՍՆԱՐՔ

«Զանգեզուրը» ճգնաժամի մեջ

ՍԵՐԳԵՅ [illegible]

ՀՀ ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի աշուն-գարուն առաջնության 1-ին շրջանի վերջին խաղում Գորիսի «Զանգեզուրը» 1-3 հաշվով զիջեց «Ղարաբաղին»: Նախորդ տուրում «Զանգեզուրն» անզիջում պայքարում դժվարին եւ արժանի հաղթանակ էր տարել Երեւանի ՀՄՄ-ի նկատմամբ, բայց հենց այդ խաղում էլ, ցավոք, հող էր նախապատրաստվել վերջին պարտության համար: Երկու խաղերն էլ վարել է հանրապետական կարգի մրցավար Վալերի Խաչատրյանը: Առաջին հանդիպման ժամանակ մրցավարի ցույց տված չորս կարմիր եւ երկու դեղին քարտերը թիմերը հավասար կիսել էին: Կորուստն առավել զգալի էր «Զանգեզուրի» համար, քանի որ ավելի քան խստորեն պատժվեց թիմի առաջատար, առաջնության լավագույն ռմբարկուներից Արթուր Մանուցյանը: Դա 24-ամյա ոչ անհայտ հարձակվողի առաջին պատիժն էր խաղադաշտում: «Զանգեզուրը» հայտնվել է ճգնաժամի մեջ: Թիմից հեռացել են բոլոր հրավիրված ֆուտբոլիստները, եւ մարզիչները «Ղարաբաղի» հետ խաղում ստիպված խաղադաշտ ուղարկեցին վնասվածք եւ չբուժվածություն ունեցող ֆուտբոլիստների: Առաջին խաղակեսն անցավ հավասար պայքարում եւ ավարտվեց 1-1 հաշվով: Երկրորդ խաղակեսում, չնայած «Զանգեզուրի» թիմի ավագ Արմեն Ղազարյանի եւ նրա պաշտպան խաղընկերների գործադրած ջանքերին, գնդակը եւս երկու անգամ հայտնվեց դարպասում: «Զանգեզուրը» 7 միավորով [illegible] նախավերջին տեղում: Ինչ խոսք, դա լրջորեն պետք է անհանգստացնի թիմի ղեկավարությանը:

Հայաստանյան ֆուտբոլը, նաեւ մրցավարների ջանքերով, զարգանում է, առաջ է գնում: Բայց նրանց ջանքերով է նաեւ, որ պետք է վերջ տրվի մի անտանելի եւ ֆուտբոլի համար վնասակար երեւույթի, որի համար անգամ չեն պատժում: Ֆուտբոլային հանդիպումների ժամանակ հատկապես «Զանգեզուր»-ՀՄՄ հանդիպման ընթացքում, ֆուտբոլիստները խաղում էին ու... խոսում: Եւ տհաճորեն փորձարկում էին իրենց ձայնային տվյալները: Երբեմն իրենց ասածներին էին միանում նաեւ մարզիչները: Հարկ է, որ դատավորի ասելիքը լինի նաեւ այդ առթիվ:

Բաժինը վարում է ՍԱՄՎԵԼ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ մամուլի տարածման գործակալությունը հայտնում է, որ շարունակվում է 1996 թ. I-ին կիսամյակի համար Հայաստանի Հանրապետության, Ռուսաստանի Դաշնության և ԱՊՀ երկրների թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրությունը:

Բաժանորդագրությունը կարելի է ձևակերպել

- Անհատ բաժանորդների համար Երևան քաղաքի փոստային բաժանմունքներում
- Հիմնարկ-ձեռնարկությունների համար (փոխանցումով կամ կանխիկ) 10-րդ փոստային բաժանմունքում (Երևան, Հանրապետության հրապարակ)
- Հանրապետության այլ շրջաններում միջշրջանային գործակալություններում և փոստային բաժանմունքներում
- Այն հիմնարկ-ձեռնարկությունները և քաղաքացիները, որոնք կցանկանան իրենց բաժանորդագրված թերթերն ստանալ փաթեթավորված, թերթերի և ամսագրերի իրենց համար համար կրպակից, բաժանորդագրությունը ձևակերպելիս անդորրագրում դրեք է նշեն կրպակի համարը, որը տրամադրվում է նաև առաքման հին ձևը, այն է. բաժանորդագրված հրատարակությունները կստանան փոստային բաժանմունքների միջոցով, բաց նշված հասցեի:

Ռուսաստանի Դաշնության թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրության վերջին ժամկետը ս. թ. նոյեմբերի 15-ն է, իսկ ՀՀ թերթերինը և ամսագրերինը՝ դեկտեմբերի 15-ը:

ՇՏԱՊԵՑԵՔ

Բաժանորդագրության ավարտին հաշված օրեր են մնացել:

ՀՀ մամուլի տարածման գործակալություն

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

«Ազգը» հրավիրում է միայն երիտասարդների արտագրիչ-խմբագրի հաստիքով աշխատելու:

Նախընտրելի են քաղաքի կենտրոնում կամ Բաղրամյան-Կոմիտաս-Նորքի զանգվածներ երթուղու մերձակայքում բնակվողները:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Հայերեն տառերով «ՌՈԲՈՏՐՈՆ» մեխանիկական նոր գրամեքենա:

Հեռ. 22-57-74

«ԱՐԱՐԱՏ» ավիագործակալություններ

Պետական դուստր ձեռնարկությունը ՅԱԿ-40 ինքնաթիռներով կատարում է ուղևորների և բեռների փոխադրում՝ բեռների փոխադրումը մատչելի գներով: Գործարար մարդկանց համար կան բիզնես կարգի սրահով կահավորված ինքնաթիռներ:

ԵՐԵՎԱՆ-ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ
ԵՐԵՎԱՆ-ՆԱԼՉԻԿ-ՄԱՅԿՈՊ
ԵՐԵՎԱՆ-ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ
ԵՐԵՎԱՆ-ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ
ԵՐԵՎԱՆ-ՍՈՉԻ
ԵՐԵՎԱՆ-ՄԻՆՎՈԴԻ

Հանրապետության տարածքում Մի-8 ուղղաթիռներով առաջարկվում են հետևյալ ծառայությունները՝

- ուղևորների և բեռների տեղափոխում
- բնակչության բժշկական սպասարկում
- գազատարների, բարձր լարման և կապի գծերի, գետերի, ջրանցքների և ավտոմայրուղիների պարեկային հսկողություն
- էքսկուրսիաների կազմակերպման աշխատանքներ:

Թռիչքները կատարվում են «Էրեբունի» օդանավակայանից: Տեղեկությունների համար զանգահարել 48-03-51, 48-47-61

ԵՐԵՎԱՆ-ՄԻՆՎՈԴԻ բոլոր չվերթները «Զվարթնոց» օդանավակայանից տեղափոխվել են «Էրեբունի» օդանավակայան:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

ավտոկահավորված խանութ (120մ²): Հասցեն՝ Դավիթ Բեկ փող.:

Հեռ. 531773, 531017

ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ԵՄ

Կոմիտասի պող. փարե շենքում գտնվող 3 սենյականոց բնակարանս 2-ի և 1-ի հետ: Զանգահարել 250159:

Հայկական Միջազգային Տրանսպորտային ընկերությունն օգտվելով իր հիմնադիրների 40 տարվա փորձառությունից առաջարկում է բեռների արագ տեղափոխում ծովային, ցամաքային, և օդային ուղիներով աշխարհի ցանկացած կետից դեպի Հայաստան և հակառակ ուղղությամբ:

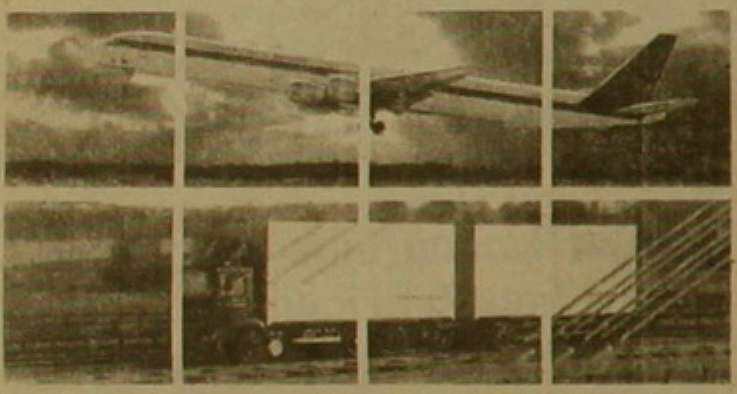

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր ծառայություններից օգտվելու համար կարող եք դիմել

Երևան, Վարդանանց 13, 2-րդ հարկ. Հեռախոս. 56-46-76, 52-88-49, 57-05-61. AT&T 151-739, ֆաքս 520-669

A STYLE

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

4 սենյականոց բնակարան (95 մ²), վերնահարկով (45 մ²): Ընդհանուր մակերեսը 140 մ² Աջափնյակում (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի փարե շենքում:

Հեռ. 58-18-41, 34-25-86

ՊԱՐԱՊՈՒՄ ԵՄ

Հայոց լեզու և գրականություն դպրոցականների հետ:

Հեռ. 648885

ԷՎՐԻԿԱ

Աշխատուժի, մասնագետների և աշխատանքի տրամադրման միջնորդ գրասենյակ

Մենք կարող ենք Ձեզ տրամադրել հետևյալ աշխատանքները՝ վարորդներ, բարձ մանիչներ, դիտորդներ, վարորդներ իրենց ավտոմեքենաներով, վաճառողուհիներ, բարմեններ, տնտեսագետ: Որոշ աշխատանքների համար անգլերեն լեզվի իմացությունը ցանկալի է: Աշխատավարձը 40-280 դոլար ըստ կուրսի:

Ունենք հնարավորություն մեկ տարվա ընթացքում, անգլերեն, ֆրանսերեն լեզվի բարգմանիչներ և վարորդներ աշխատանքի տրամադրման նպատակով բարձր աշխատավարձերով, ամենահեղինակավոր կազմակերպություններից մեկում:

Կազմակերպվում են անգլերեն լեզվի ուսուցման խմբեր, հետագայում աշխատանքի տրամադրելու նպատակով (1.5 ամիս-25 դոլար)

Կազմակերպվում են դասընթացներ ընդունելության քննություններին նախապատրաստվելու նպատակով, տարբեր առարկաների ուսուցմամբ:

Վճարովի բուհեր ընդունվելու դեպքում առաջին տարվա վարձը վճարում է «էվրիկա» գրասենյակը:

Հարգելի գործատերեր

«էվրիկայի» ծառայություններից օգտվելը Ձեզ հնարավորություն կտա խնայել Ձեր փողը, քանի որ առաջին ամսվա աշխատավարձի 5-100 տոկոսը վճարում ենք մենք: Մեծ գործարքների դեպքում Ձեր խնայողությունը կարող է կազմել մինչև 10000 դոլար, յուրաքանչյուր երեք ամսվա ընթացքում:

Միջնորդ առևտուր: Գնում և վաճառում ենք ամեն ինչ:

Մեր հասցեն է Մոսկովյան 35: «էվրիկա»: ժամը 11:00 մինչև 16:00:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1995 թվականի նոյեմբերի 1-ից սկսյալ

Զվարթնոց

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	ժաման.
- - - -5- -	ՏՈՒ-134	12.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	19.05
- 2 - - -6-	ՏՈՒ-154	06.15	08.00	R3 151	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	00.15*
1- - -5- -	ՏՈՒ-134	17.00	20.05	R3 7117	ԱՇԽԱԲԱԴ	R3 7118	21.10	22.30
-2- - - - -	ՏՈՒ-134	11.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	17.55
- - - -5- -	ՏՈՒ-134	09.40	10.00	R3 401	ԲՈՒՐԳԱՍ	R3 402	12.00	16.20
- -3- - - -	ՏՈՒ-134	13.40	13.45	R3 811	ԴՈՆԵՑԿ	R3 812	15.15	19.10
- 2 - -5- -	ՏՈՒ-154	11.00	14.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	21.00	00.10
-2- - - - -	ՏՈՒ-154	16.10	19.30	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	21.30	00.05*
- - - - - -7	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	14.10
- - - - - 6 -	ՏՈՒ-134	19.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	02.25*
- - - - - - 7	ՏՈՒ-154	13.10	14.15	R3 7225	ՄԻՆՍԿ	R3 7226	16.15	21.05
1234567	ՏՈՒ-154	09.20	11.10	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.40	16.25
-2- -567	ՏՈՒ-154	15.55	17.40	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.25	22.50
- -3- -6 -	ՏՈՒ-154	11.10	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	03.55*
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.50	12.35	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	15.00	17.45
1- - - - - -	ՏՈՒ-134	08.20	09 .00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	10.20	03.40*
- - - - -6-	ՏՈՒ-134	13.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	19.10
1234567	ՏՈՒ-134	08.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ / ԱԴԼԵՐ	R3 7168	10.45	13.00
- - - - - - 7	ՏՈՒ-134	15.00	15.55	R3 7159	ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ	R3 7160	17.30	20.20
- - -4- - -	ԻԼ-86	08.45	10.30	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	20.10	03.40*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք «ԶՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայան կամ ՀԱՈՒ-ի գործակալներին

MAGIC SEAL

Ամերիկյան EUGENE ROSS ֆիրման Ձեր ուշադրությանն է հրավիրում անվադողերի ծակոցը նախազգուշացնող (վերացնող) միջոց MAGIC SEAL

MAGIC SEAL-ը բարդ հերմետիկային կոմպոզիցիա է պոլիէթիլենգլիկոլի հիման վրա, որի կազմի մեջ մտնում են 19 տեսակի սինթետիկ թելեր:

MAGIC SEAL-ը լցվում է փականի միջով դողի ներսը և թույլ է տալիս վերացնել կանխարգել և առանց կանգառի անվադողերի ծակվածքի հետևանքները վարելու ընթացքում:

Ավտոմեքենայի ընթացքի ժամանակ ճնշման և կենտրոնախույս ուժի ազդմամբ օրգանական թելերը լցնում են ծակվածքը, չեն կորցնում այն: Այդ դրսևորով ռետինը սոսնձվում է, այնուհետև, ինչպիսին կլիներ վուլկանիզացիայի ժամանակ և կանխում դողի ներսում կամերը չի կորցնում օդից:

MAGIC SEAL-ն ունի որակի սերտիֆիկատ, տրված Ռուսաստանի պետստանդարտի և դողերի արդյունաբերության գիտահետազոտական ինստիտուտի կողմից:

Երևան, Նոր Նորքի 1 զանգված, Նանսենի 13 (թիվ 15 մանկապարտեզի մոտ, «Շինանյութ» խանութից 200 մ ներքև)

Հեռախոս 63-76-45

A STYLE

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* և *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երևան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1966 Տպաքանակը 7000 Ստորագրված է տպագրության 3. 11. 1995 Գինը 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@